

Libri Neemie als Esdre secundi La. I

Reuerendissimi in christo patris domini Iugonis tc. Postilla in librum Neemie als Esdre secundū incipit.

Expositio Capituli I.

E Erba nee/
mie: Qui i-
terpre-
tatur cōsolator domi-
nus: vel p̄solator mis-
sus a domino: et sig-
nificat christum. Huc
usq; prosecut̄ est Es-
dras facta corobabel
et ieu de reductione
captiuitatis et sua si-
militer: Nunc inten-
dit prosequi facta ne-
emie: qui muros bie-
rusalē reparauit: et po-
pulum ab hostibus li-
beratū in diuinę legis
obseruantia sublima-
vit. Et expone: Cler-
ba. i. sermōes et oga.
A In mense cas-
leu: H̄ste ē decēber:
non mēsis apud he-
breos: apud nos vlti-
m⁹. c Anno. xx. s.
regni artaxerxis: Qui
ann⁹ notabilis est: qz
ab illo incipiūt cōpu-
tari. vii. hebdomade
dāi. vt dicit Beda su-
per Daniel. ix. d.

Dan. 9. a. Et ego: Verba sunt
neemie. e In
fusis. Glo. Suis
metropolis est persa-
rum: sed tanta firmi-
tate: vt castrū esse vi-
deat. Et interptat eq-
tatio vel reuertentes.
f De fratrib⁹. i. cō-
tribubib⁹. g Ex iu-
da. i. de iudea venit.
h Qui remanse-
rant. i. de duabus
tribubus quę a ba-
bylone in hierusalem
redierāt. i. Et de
hierusalem: sup-
ple interrogauit.

C k Et dixerunt
mibi. Glo. Bede.
Patet littere sensus:
Qui em̄ remanaserāt de

captiuitate: et si in pace versari videbantur: amico eis exi-
stente rege persarum: quibus paulo ante esdram cum epi-
stolis miserat: qui haberet potestatem in regione trās flu-
men: tñ in magna afflictione mentis erant et opprobrio ho-
stium: quia adhuc sanctę ciuitatis murus erat dissipatus.

I l Qui remanerunt in hierusalem. m Et derelicti
sunt: id est redierunt de babylone. n In prouincia
s. iudea. o In afflictione mentis: vt dicit Zuterlin.
et si in pace videantur esse. p In opprobrio hostiū.

Incipit liber Neemie als Esdre secundus.

Capitulum I.

E Erba nee/
mie filij helchię:
Et factum est in
mēse casleu: an-
nō vicesimo: et
ēgo erā i sūsis ca-
stro: et vēit ad me anani vn⁹
f de fratrib⁹ meis: ipē et viri ex-
s iuda: et interrogauit eos de-
b iudēis qui remanerāt et su-
pererant de captiuitate et de
b iherusalem. Et dixerūt mi-
hi: Qui remanerāt et derel-
icti sūt de captiuitate ibi in
b prouincia in afflictione ma-
gna sunt: et in opprobrio: et
a murus hierusalē dissipātus
est: et portę eius cōbustę sunt
igni. Cūq; audissem verba
s huiscemodi: sed et flēui: et
lūxi diebus multis: et ieu-
bam et orabam ante faciem
dei celi: et dixi: Queso do-
mine de celi fortis/magne/
atq; terribilis: qui custodis
pactum et misericordiā cum
bis qui te diligunt: et custo-
diunt mādata tua: fiant au-
res tuę auscultantes: et ocu-
li tui aperti: vt audias ora-
tiones serui tui: quā ego oro
corā te hodie et nocte et die p
filii israel seruis tuis: et con-
fiteor p peccatis filiorū isra-
el: quibus peccauerūt tibi.
Et ego et dominus patris mei
pēccauimus: vānitate sedu-
cti sumus: et nō custodiūm⁹

mādata tuum et ceremoni-
as et iudicia: quę p̄cepisti
moysi famulo tuo. Mēmen-
to verbi qđ mandasti moysi
seruo tuo: dicens: Cum trā-
gressi fueritis: ego disperdā-
vos in populos: Et si reuer-
timini ad me: et custodiatis
mādata mea et faciatis ea:
etiam si abducti fueritis ad
extrema celi: inde cōgrega-
bo vos: et reducāt in locum
quem elegi vt habitaret nō-
men meum ibi. Et ipi serui
tui et populus tu⁹: quos re-
demisti i fortitudine tua ma-
gna: et in mānu tua valida.
Obsecro dñe: sit auris tua
attendens ad orationē serui
tui: et ad orationē suorū tuo-
rum qui volūt timere nomē
tuum: et dirige seruum tuum
hodie: et da ei misericordia
ante virūm hunc. Egō em̄
eram pincerna rēgis.

Capitulum II.

F Actūm ē aut in mēse
Nisan/ anno vicesimo
artaxerxis regis: et vi-
num erat ante eum. Et leua-
ui vinum: et dedi regi: et erā
quasi languid⁹ ante faciem
ei⁹. Dixerōt mihi rex: Qua-
re vultus tuus tristis est: cū
te egrotū non videam: Non
est hoc frūstra: sed malū (ne-
scio quid) i corde tuo est. Et
q; timū valde ac nimis: et di-
xi regi: Rex in eternuž viue.
Quare non mereat vultus
meus: qz ciuitas dom⁹ sepul-
chorum patris mei deserta
est: et portę eius cōbustę sūt

quia quattuor continuis mensibus. s. nono/decimo/ undeci-
mo et duodecimo/sacrę deuotioni institūtū expectās quan-
do posset regi oportune trājicare desideriū suū. p Fru-
stra: id est sine causa. q Et timui: dicit neemias.
r In eternum. i. diu: iuxta illud: Seruiet eternum: qui
paruo nesciet vni. Tel conuerso et bono facto optat vitā eti-
nā. Argumentū est: q̄ debem⁹ blāde loq magnatib⁹. s. C
iuitas. s. hierusalem. t Sepulchorū. i. sepulchrib⁹.
v Combustę: nondū reparatę erant.

D Dissipatus: id ē nondū reedificatus: et portę qz cōbu-
ste fuerant a nabuchodonosor: et nondū reparatę. Nota
bile ē q̄ prius ē ciuitas edificata q̄ portę et muri. n Cum
q̄ audissem tc. Glo. Si vir sanctus audiens destruca
lapidum et lignorum edificia: recte lugebat: ieuunabat: ora-
bat: diu sedens in tri-
stia: q̄pto magis in
destructione et ruina
animarum: s. Fle-
ui oculis. t. Luctu
corde. v. Bine
faciem dei: id est in
templo. x. Da. Deut. 30.
ctum: id est promis-
sum. y. Absen-
cordiam: quia plus
redit q̄ promis.
z. Et confiteor: id
est peto veniā p̄ pec-
catis filiorū israel.
a. N Deccauium:
Ecce confessio.
b. Clamitate idola-
tria. c. Precepisti:
Deut. xxxi.
d. Abducti fueri-
tis. hoc i. Deut. xxx.
a. e. Nomen me
um: id est inuocatio
nomintis mei.
f. Serui tuū sunt.
g. Redemisti: id
est liberasti de egypti
aca seruitute et baby-
lonica. h. In ma-
nu. i. potencia.
i. Auras/ misericor-
die. k. Seruum
tuum: id est me.
l. Tūrū hūc. s. ar-
terē. m. Ego em̄.
Verba sūr neemie: et
ē athypophora. Pos-
set em̄ aliquis ērere:
Quid ad te deviro b.
R̄der: Multū. Ego
em̄ tc. n. Regis ut
tacētis.

Expo. Co. II.

F Actū est au-
tē mēse ni-
san. Glo. Re-
de: q̄ est prim⁹ mēsis
āni/ sūm hebreos: vñ
q̄ pascha celebrant:
quē nos aprilē dī-
mus. Quod ergo su-
pera dixit: quia luxit: te
iunauit et orauit di-
ebus multis: patet:

quia quattuor continuis mensibus. s. nono/decimo/ undeci-

mo et duodecimo/sacrę deuotioni institūtū expectās quan-

do posset regi oportune trājicare desideriū suū. p Fru-

stra: id est sine causa. q Et timui: dicit neemias.

r In eternum. i. diu: iuxta illud: Seruiet eternum: qui

paruo nesciet vni. Tel conuerso et bono facto optat vitā eti-

nā. Argumentū est: q̄ debem⁹ blāde loq magnatib⁹. s. C

iuitas. s. hierusalem. t Sepulchorū. i. sepulchrib⁹.

v Combustę: nondū reparatę erant.

L. 2.
Lectio: Glo. iudicis a rege a
M. Scrupe me. I. Aperte
arbitrio an faciliū. I. Appa-
re postula
re postula
detur regi
seribus tu
remitta
tate sepa-
ficabo e
t regina
Uic ac
t uer tuu
regis. e
t ui ei te
regi ri
det mul-
transf
me don
et episi
dez sal
e ligna
tas ten
cunctati
gressus
I. Serpōtā val-
i. quā erat em̄ i val
lem isolabat. m. Et
an fore suple remi
ad portā ster-
qua cheverant loc
des oblonga silo
s. rex iure
nam mec
ces regio
dedigis cu
lliserat
cipes mul
audierunt
nites et
nites: et
ctione r
mo qui
filiū i
salem: et
bus. Et i
viri pau
i. cani cui
in codice
rusalem:
k. mecum i
i. bam. Et
i. tam vall
i. tem dea
stercon-
nū bieru
tas cuius
transfu
p ad aque
erat locu
bam vtr
a periori

a Et orauit: Accepti indicij a rege ad libere dandum quod posse nularer. b Seruis tuis. i. sapientibus qui ei semper assistebant. c subdit: An facie tuam: supplendum est quod assistatur. d Et quoniam reuerteris. Hic apparet quod nemias multas diligebatur a rege.

d Tempus reverentias templi. Quidam habuit portas turri domum. et est verior Ira. Est autem utrobique constructio intrastituata.

B f Templo domini: id est domum qui est ipsum tempulum. Ut turris domini: id est turris qui est ipsa domus. s. t. c. p. Et vocat templum turris. p. p. fortitudinem et altitudinem quod ceteri domibus preminebat. g Hashanum dei i. gratia. h Sanaballath et. Ita duo erant samaritani.

Quid dicit deus. id est quod possum facere.

k Alij equi suus. s.

l Per portam val-

i. p. qua erat exi- i val-

ligna et tegere possim portas templi dominus: et muri ciuitatis: et domum quam ingressus fuero. Et dedit mihi rex iuxta manum dei mei bonum necum. Et veni ad duces regionis trans flumen: dedi eis epistolam regis.

m Misericordia aucta regis: et veneratio eius.

n Ad portam ster- p. qua esterebant sor-

des o Eritis si loe-

s. p. Mo erat loco:

pp. ter ruinas. q Co-

siderabam: p. circuitum ciuitatis. r Ad por-

tam val. p. qua exierat

s Magistratus: q

cui eo venerat p. side

t Usq ad id lo-

. v. lo. ad tunc. Et po-

nit h. loco p. ipse: sic ad uerbiu[m] locale p. aduer-

bio ipali. Tel sic: Re-

ligo quod faciebat opus:

v. q. ad id loco. i. v. q.

ad illu[m] que p. spexerat: illu[m] in qua nihil in-

dicatur. v. Boda nob.

x Sublammaue- ruit. i. deriserunt. y

Et reddidi: dic nee-

mis. z Et iusticia: q

qui dicat nihil prius ad

vos de edificio ciuitatis: et ideo non est viri

iuuare nos v. ipse dire

Expo. La. III.

a Et surrexit elias ibi sa-

pontifex filius ioa-

chim: qui post patrem

suum iesum filium iose-

dech: non paruo tempo-

re tenuit pontificatus.

Et recte restaurati. i.

signi: Et ait mihi rex: Pro quo re postulas? Et oravi deum celum: et dixi ad regem: Si vindetur regi bonus: et si placet seruis tuis ante faciem tuam: ut mittas me in iudeam ad ciuitatem sepulchri p[ro]p[ter] me: et edificabo eam. Dixitque mihi rex: et regina quod sedebat iuxta eum: U[er]o ad quod tempus erit iter tuum: et quando reuertaris: Et placuit ante vultum regis: et misit me: et constitui ei tempus: Et dixi regi: Si regi vindetur bonus: epistolas det mihi ad duces regionis trans flumen: ut traducant me donec veniam in iudeam: et epistolaz ad asaph custodes saltus regis: ut det mihi ligna: et tegere possim portas templi dominus: et muri ciuitatis: et domum quam ingressus fuero. Et dedit mihi rex iuxta manum dei mei bonum necum. Et veni ad duces regionis trans flumen: dedi eis epistolam regis. Misericordia aucta regis: et veneratio eius.

Et audierunt sanaballath horonites: et tobias seruus amanites: et cōfratisti sunt afflictione magna quod venisset homo qui quereret prosperitatem filiorum israel. Et veni hierusalem: et eram ibi tribus diebus. Et surrexi nocte ego: et viri pauci mecum: Et non indiciavi cuiusquid deo dedisset in corde meo ut facerem in hierusalem: et iumentum non erat mecum nisi animal cui sedebam. Et egressus sum per portam vallis nocte: et ante fontem draconis: et ad portam stercoris: et considerabam murum hierusalem dissipatum: et portas eius consumptas igni. Et transi ad portas fontis: et ad aqueductum regis: et non erat locus iumento cui sedebam ut transiret. Et ascendi per torrentem nocte: et consider-.

uitatis a sacerdote magno et fratribus eius cepit: ut quod gradu p[ro]cesserunt ordinis excepti fieret aliis in opibus bonis. b Porta gregis. Aliis translatio habet: Edificauerunt portas et porticas piscinam. Hec erat porta iuxta templum: Et ideo ut dicit Beda: prima a sacerdotibus edificata est. Et dicebatur porta gregis: quod per illam inducebatur greges ad offerendum: Juxta quam erat probatica piscina: in qua lauabantur hosties: ut dic beda. Hec porta nichil. iiii. c

Et tempus ad turris gregis. Fuit autem altera turris gregis in via bethleem: ubi iacob pavuit greges: Gen. xxxv. d. Et portatores vigilantes super gregem suum videbant multitudinem celestis exercitus: Luc. i. b. c

Sanctificauerunt:

i. p[ro]fecerunt. d. Et alius. Valuus dicuntur quasi voluus: a voluendo. e. Usque ad turrum centum cubitorum. q. d. usque ad turrum ananehel: edificauerunt murum: spacio s. c. cubitorum. f

Ananehel. Specificat de qua turra itelli- gat quod p[ro]dictum. Hie re. xxxi. g. Edificabatur domino ciuitas a turra ananehel. g. Et iiii. i. post. f. Elia fib. h. Et iuxta eum: tel e[st] eos: id est post vel ex altera parte. i

Mortua autem pisci-

um. sic dicta: quia re-

spicit portam ioppe: vicinior mari quam alii:

Vel quod ea inferebatur pisces in ciuitate: quod et nunc porta david appellatur. De hac por-

ta dicitur Soph. i. b. Erit clamor a porta

piscium: et bulular[us] a se- cunda. k. Ipsi texerunt eam. glo. Et

summauerunt. Item glo. Hec ver-

sus erat de ceteris por-

tis quod edificare sunt/re-

petitur: quod necesse est ut quicunque structuram

boni opus iechoauerit: usque ad tectum bonum per-

fectionis prudenter: et ei munimia custodique sol-

lentis: quod valvas se- ras et vectes statuar.

Libri Neemie als Esdre II.

a Et portā veterē. Hec est porta iudicaria: q̄ i frōte ciuitatis prior eminebat. b Gabaon et maspha: ciuitates. c Pro duce. i. loco ducis. d Trās flumen euphraten. e Et dimisērūt. i. extēderūt murū et portas ciuitatis tātū. l. vſq; ad murū plateę latioris.

Mota ezechias curcumdedū hierān tripli muro: vt dicitū est. q. Paral. xxij. a. In p̄mo ambitu erat templū et dom⁹ sacerdotū: et dom⁹ regia. In scđo manebāt p̄phetēz et nobiles ac potetes. In tertio p̄pls. Durātūtū plateę ciuitati latioris dicebat: q̄ maius terre spaciū abibat: Forte erat murus exterior. Usq; ad illū igī murū dimiserūt hierān. i. edificauerūt vſq; ibi. f

Gici: vnius. l. g. Portā vallis. i. q̄ dicit ī valle iōsaphat. Mota duevalles erāt iuxta hierān. Ad orientē erat torrēs cedron: ad occidentem geon: vbi fuit inunc⁹ salomon. b Ad portā sterquilinij: q̄ supra dicta ē porta ster coris: p̄ quā. l. sordes ciuitatis efferebātur. Hierusalē enim sita erat in mōte declivit: et q̄n pluebat: torrēs de stūllicidjs domorū: et concursus pluvię venies: oēs vicos mundabat positos i declivi: ita q̄ oīa stercore et imūdicie ciuitatis p̄ illā portā exhibāt: et iō sic dicta est. i. Et portā fontis. Iste fons est siloe: ad radice mōtis prumpens: q̄ versus meridiē fluīt: nō iugib⁹ aq; sed in certis horis diebus q̄ ebullit: et p̄ terrā cōcaua: et durissima saxiātra: magno sonitu venit. Nō ḡ cū silētio fluit. i. sub frā secreto: s̄ postea ebulliēs: vēit ad saxa: q̄ venies: fac

tumultū. k. Sellū fili⁹ co. 7c. Ecce tā dictū ē de sex portis. Sed videt q̄ plures fuerūt ibi porte: q̄. q. Paral. xxij. b. legiſ de porta fundamēti. Itē. xxv. l. legiſ de porta anguli. Itē. iiiij. Regl. xj. b. legiſ de porta seir. Itē. i. legiſ de porta aqrū: et de porta eqrū: et de porta iudicari. Sol. P̄t dici q̄ porte iste diuersis noīb⁹ vocabant. Mā porta gregis: porta negociatorū: aliqui dī: q̄ negociatorēs ibi ergasteria sua poserāt: ob tēpli viciniā: Ab erge: qđ est labor: et sterion: qđ est statio: vel thesis: qđ est positio: loc⁹: vel dom⁹. l. ybi cum

labore vendebant merces suas. Porta vetus: porta iudicaria dicitur. Item porta fontis: dicit porta aquarum. Pōta vero equorū nō fuit porta ciuitatis: sed statua erat ante atria templi: vſq; ad quā līcītū erat in equis ascendere. Et ita non fuerunt in hierusalē nisi sex portē. Tel potest dici q̄ erāt sex

principales: de quib⁹ dī hic. Fuerūt autē et alii secundarie: de quib⁹ obiectū est: Erant in muro interiori. Pāor solutio phabilior est. l. Pagi. i. vici. m. In hōrtum regis. i. vſq; in horū regis. Tel sic: Siloe s̄fluens in horū regis. n. De ciuitate dauid. Blo. Bede: id ē ciuitas vadū: iuxta litterā mōs sion appellat: q̄ a meridie positi⁹ parce rebū supeminēt. Et major pars ciuitatis infra montē iacer: in planicie humilioris collis sita. q. i. libro reguz. v. b. dī: Ep̄t autē dauid arce sion: hec est ciuitas dauid. Et paulo post: Hita uit autē dauid in arce: et vocavit eā ciuitati dauid. o. Sepulchrū dauid. Blo. Notandū ē dauid nō in bethleem (vt qdaz putant) sed in hierusalē sepultū: certa rōne mysterij. Sicut enī in bethleem natus et in regem vinctus / christū ibidem de suo semine nasciturū: et a magl sub persona regis adorādū: figurauit: ita in hierusalē de functus sepultū: nō in eadē ciuitate passus rum: ac sepeliendum monstrauit. p. Ad domū fortū: p̄tū: nō cōnguā. Sic ap̄pellabatur quēdā dom⁹: forte q̄ i ea hababant agonistē. q. In vico suo. q. d. Edificauit illam partem muri q̄ erat iuxta vicū suū. r. Sacerdos eoꝝ. Immo cōtum: nō p̄misit nisi de uno. Sol. Per eusebiā supponit ipm et suos: pro ip̄s fit relatio. s. Et edificauit iuxta cum: id est in alio muro. Blo. Bede. Mūcūs prim⁹ ciuitatis murus extruitur: Mūcū mensura secunda: id est muri interioris icipit. t. Mēnsurā scđaz. i. murū interiorē. v. Firmissimi: propter situm loci. x. Mēnsurā secundaz: ut supra: id est partem suam fecit in secundo muro. y. Sacerdos magni: fili⁹ ioachim. z. Heliasib: sacerdotis. a. Dōnec extenderetur: id est q̄ longe extendebatur domus.

q̄ nō p̄misit nisi de uno. Sol. Per eusebiā supponit ipm et suos: pro ip̄s fit relatio. s. Et edificauit iuxta cum: id est in alio muro. Blo. Bede. Mūcūs prim⁹ ciuitatis murus extruitur: Mūcū mensura secunda: id est muri interioris icipit. t. Mēnsurā scđaz. i. murū interiorē. v. Firmissimi: propter situm loci. x. Mēnsurā secundaz: ut supra: id est partem suam fecit in secundo muro. y. Sacerdos magni: fili⁹ ioachim. z. Heliasib: sacerdotis. a. Dōnec extenderetur: id est q̄ longe extendebatur domus.

Adensurā secūdā: ut supra. **b** Ad flexurā: muri. **c** Et pideſt uſq; ad an. **d** Flexurā: muri. **e** Nathunnei. Glo. Nathunnei dicit̄ gaba onte: q̄ i misteriū do mō dñi iuxta dispositi onē Josue. viii. d. filij nū fideli deuotioſe ser uiebat. **f** In ophel Glo. Bed. Turre erat si lōgea tēplo/altitudi ne enormi: tñ ophel tenebrarū/ol nubi ſumomē accepit: qz nu bibus caput inſeruit. Deniq; vbi in cacha ria ſcriptū eſt: Et tu turri gregi nebulosa fi lia ſiō: In hebreo bñ dī p turre nebulosa/ turris ophel. Hęc tur ris in q̄ porta ſit ciuitatis/ liber Paralipo menon oſtēdit in fine. **g** De bhabes. q. Para lip. xxv. a. **g** Ad portā equorū. Glo. Bed. Hęc portā ſi gnificat hieremias ēē in orientali plaga ciuitatis/ ſcribens typice d̄ ecclia: Et edificabit ciuitas dñorū. Hęc iere. xxi. g. h. **Judicia lez:** vbi faciebat iudi cia. Hęc ē porta vel. **i** Inter cenacu li: et portā iudiciale. **j** Negociatores. Un porta gregi dicta ē porta negocia tor. **k** Expo. Ca. III. **l** Actū eſt au te cū audif fet ſanab alath: p̄nceps. s. ſama ritarū ſez m. Sub ſanauit: id ē deriſit. **m** Num dūmittēt: ita liberos. q. d. non. **n** Transiſiet. q. d. Nō faciēt murū q̄ po ſit etiā vulpi reſiſtere. **o** Cōuerte oppro brū. Glo. Huic int̄ ptiatiōni ſimile eſt qd ppheta dicit: Cōuer te dolor eī in caput eī. q. **p** Ne ope rias: id ēne diſſimu les qn punias. **q** Cō ſinximus totū: id eſt iuertupta pavim̄. **r** Drouocatū: p op̄iobria hostiū. **s** Obducta z̄c. i. in ruptura muri reſecta.

danis. Post eos edificauit beniamin et ali⁹ contra do mū ſuam. Et post eū edificauit ačarias filius maasie filij ananie/ contra domum ſuam. Post eū edificauit aennui filius enadad mēnsu ram ſecūdaz/ a domo acarie & uſq; ad flexuram: et uſq; ad angulum. Post eū edificauit phalel filius oči/ cōtra flexurām et turrem que eminet de domo regis excelsa: id eſt in atrio carceris. Post eū phadaia fili⁹ ferros. Hāthunnei aut̄ habitabant in ophel/ uſq; contra portā aquarum ad orientem/ et turrem q̄ pro minebat. Post hec edificauerunt thecueni mensurā ſecundaz e regiōe/ a turre magna et eminenti uſq; ad mu rum templi. Uſq; ſum autem ſād portā equorum edificauerunt ſacerdotes/ vnuſq; ſez contra domū ſuam. Post eos edificauit ſeddo fili⁹ emmer/ contra domū ſuam. Et post eū edificauit ſemeia filius ſechenię/ cuſtos portę orientalis. Post eū edificauerunt anania filius ſele mie/ et anon fili⁹ ſelomi ſext⁹/ mensurā ſecūdā. Post eū edificauit mesollā filius barachie/ cōtra gaçophylaciū ſuum. Post eū edificauit melchias fili⁹ aurifincis/ uſq; ad domū nathunneorū/ et ſcu ta vēdentiū/ contra portaz iudicialem/ et uſq; ad egen culū anguli. Et inter egen culū anguli/ in porta gregis edificauerūt artifices et nēgociatores. **Capi. III.** **E**Actū eſt autē cum audif fet ſanab alath/ q̄ edificarem̄ murū: iratus eſt valde: et mot⁹ ni mis ſubſamnauit iudeos: et dixit coram fratribus ſuis et frequentia ſamaritanorum: Quid iudei faciunt imbeciles? Hūlū dimittent eos gen tes? Num ſacrificabūt com plebunt in una die? Numquid edificare poterūt lapides de aceruis pulueris qui cōbusti ſūt? Sed et tobias āmanites primus eius/ ait: Edificant. **o** Si ascenderit uulpes trāſliet murū eorum lapideum. Et dixit neemias: Audi de⁹ noſter/ quia facti ſuniſt de ſpectui: Cōuerte opprobrū ſuper caput eorum: et da eos in despectionē in terra captiuitatis: Ne operias iniquitatem eorum: et peccatum eorum coram facie tua non deleat: quia irriferunt edificantes. Itaq; edificauimus murū: et cōiūximus totum uſq; ad ſād dimidiā: et prōuocatū eſt cor populi ad operandū. Factum eſt autē cum audif fet ſanaballath et tobias et arabes/ et āmanite/ et acothij/ q̄ obducta eſſet cicatrix mu ri hierusalē/ et q̄ cepiſſent in terrupta concludi: irati ſunt nimis: Et cōgrēgati ſunt omnes pariter/ ut veniret et pugnarent contra hierusalē: et molirent iſidias. Et ſraui nūs deum noſtrū: et posui nūs custodes ſuper murum die ac nocte/ contra eos. **D**ixit autem iudas: Bebilitata eſt fortitudo portatis: et hu bus nimia eſt: et nos nō poterimus edificare murū: Et dixerunt hostes noſtri: Nēſciant et ignorant/ donec ve niamus in medio eorum/ et interficiamus eos: et ceſſare faciamus opus. Factum eſt autē venientibus iudeis qui habitabāt iūt̄ eos/ et dicētibus nobis p̄ decē vices/ ex omnib⁹ locis quibus ve nerant ad nos: ſtatui in loco poſt murū per circuitum/ po pulū in ordine cum gladijs ſuis et lanceis et arcubus. Et pſperi atq; surrexi: et aio ad optimates et magistratus/ et ad reliquā partē vulgi: Mo lite timere a facie eorū. Bo mini magni et terribilis me mentote: et pugnate p̄ fratribus vestris/ filijs vestris/ et filiabus vestris/ et uxoribus vestris: et dominib⁹ vestris. Factū eſt autē cū audiffent inimici noſtri nūciatū eſſe nobis/ diſſipauit deus consiliū eoz: et reuersi ſumus oēs ad muros/ vnuſq; ſez ad opus ſuū. Et factū eſt a die illa: mēdia q̄ ſiuenu

v **L**ōgregati ſunt omnes: id eſt ſama rite et principes eorū. **p** **Et orāuimus:** dicit Neemias. Glo. Hoc eſt vnicū contra hostē ecclie refugiū/ oratio ſez ad deū: et in dūtria doctoz: qui die noctuq; in lege el⁹ meditātes/ corda fidelium contra iſidias diaboli et militū eius/ p̄dicando/ et cōſolan do/ et exhortādo/ pre muniār. **y** **Judas:** id eſt illi d̄ tribu iuda. **z** **Mortantis:** po puli ſez. **a** **Et hu mus nimia.** Glo. Bede. Cōgusta ſez in loco muri/ que prius exportāda erat: ut fundamenta muri in viua terra ponerent. **b** **Non poterimus edificare:** niſi prius exportet humus. **c** **Nesciant:** iudei. **d** **Juxta eos:** ſez ſamaritas/ yl muros. **e** **Dicentibus:** re uelantibus conſiliū et p̄poſitum hostiū. **f** **Mer decem:** id eſt p̄ plures. **g** **Sta tui:** id eſt posuit. Glo. ut agmine ſez armatorū/ circūdati/ ope ratores liberius et ſe curius edificant. **h** **Et arcubus.** q. d. q̄ omnia loca quib⁹ ad nos venire poterāt hostes/ posui custodiā armatorū. **i** **A ſacie:** id eſt a p̄fentia. **k** **Magni:** poten tia/ ſapiētia/ bonitate. **l** **Terribilis ho ſtibus:** id eſt omnibus malis. **m** **Et do minib⁹:** id eſt familijs. **n** **Pædia pars iuueniū.** Glo. Bede. Notandum q̄ nō ſolum media pars iuueniū faciebat opus/ et p̄ ſe media parata erat ad bellū: ſed idem iuueniū q̄ faciebat op̄ ſi gladio erant accincti. **ff**

a Faciebat opus: Accincta tamē gladio. **b** In omī
domo iuda. Iuda dico: Edificantū tē. **c** Et edifi-
cabant tē. **d** Mec p̄termitendū est q̄ cum dauid t̄ salo-
mon eandem ciuitates edificarent nihil de armatis structori-
bus vel aduersariis impugnatisbus dicis: **e** S̄z destructa, ppter
peccata/majori labo/
re et industria reficis:

Sic est i edificio tem-
pli dei spiritualis: as-
petum actuale et post.
d Egressiantur id e-
apparent, e **D**ue-
ro; id est seruente.

Biale: id est intra ambitum muri. **s** **A**d baptismū: id est ad ablutionē i aqua. q.d. nullus deponebat vestimenta nisi quando mundabant.

~~Expo. Ca. V.~~

Tribus de causis au-
get clamor: pli. Qui
daz fame coacti filios
suos ditionibz vēdere
volebant: Alij liberis
parcentes/agros po-
ti⁹ et domos: Nonnulli
phibētes liberorum
et agrorū venditionē
hoc tm̄ p̄suadebāt/ vt
mutuo sumerent pecu-
niā in tributo regis:
oppignoratis agris et
vineis: donec redeūte
fertilitate/reddere pos-
sent fēnatoribz qđ
mutuo accepissent.

¶ Qui diceret: si
hi nostri. Ista est p/
ma causa clamoris.

Kipro precio.q.d.
vedam' eos vt viuere
valeam' **K**ipro q.d.

7C. Secunda causa clau-
moris. q.d. parcamus

busta: id eit a pncipi/
bus q̄ p̄sunt tributis.

Ecce bibamus nos pauperes liberi esse debemus: tamē coacti fame vendidimus filios nostros in seruos, et filias in famulas. Unde subdit: Ecce nos et cetera. Tel sic: Quidam securi fuerant neemiam in iudea: quidam remanserat in babilone in servitute. Dicuntur

a eorum faciebat opus: et me-
dia parata erat ad bellum: et
lancee/ et scuta/ et arcus/ et lo-
rice: Et p̄ncipes post eos in
b omni domo iuda: edifican-
tiū ī muro/ et portantū one-
ra et imponētū: Una manu
sua faciebat opus: et altera
tenebat gladiū. Edificantū
enim unusquisq; gladio erat
c accinctus renes. Et edifica-
bant et clangebant buccina
iuxta me. Et dixi ad optimi-
tes et ad magistrat̄/ et ad re-
liquam partē vulgi: Opus
grande est et latum: et nos se-
parati sumus in muro pcui/
alter ab altero. In loco quo-
cūq; audierit clāgorē tube/
illuc concurrite ad nos. De
noster pugnabit pro nobis:
et nos ipsi faciamus opus: et
media pars nostrum teneat
lanceas/ ab ascensu aurore
d donec ēgrediant̄ astra. In
tempore quoq; illo dixi po-
e pulo: Unusquisq; cum p̄ie-
ro suo maneat in medio hie-
rusalē: et sint vobis vices per
noctē et diem ad operandū:
Ego autē et fratres mei et pu-
eri mei et custodes qui erant
post me: non deponebamus
vestimenta nostra: Unusq; q;
s tñ nudabat ad baptismū.

Capitulū. V.
¶ **E**t fact⁹ est clamor populi et vox⁹ ei⁹ magnus aduers⁹ fratres suos iudeos: Et erant qui dicerent: Filij nostri et filię nostrę multę sūt nimis: Ac cipiāmus p̄d̄ precio eorum frumentū ⁊ comedamus et tuiuamus. Et erāt qui dice- rent: Agros nostros ⁊ vineas ⁊ domos nostras oppo- namus: ⁊ accipiāmus frumē m̄ tu in fame. Et alij dicebant: Quidutio sumam⁹ pecunia⁹ i⁹ tributa regl: demusq; agros n̄ros et vineas: Et nūnc si-

ergo illi qui ascenderant cum neemias: sicut carnes fratrum
nostrop: id est sicut fratres nostri in babylone remanentes
serui sunt: sic et nos qui ascendimus tecum: Et sicut illi in miseria
sunt ibi ita et nos hic. Et hoc probant per hoc quod sequit: Ecce
nos tecum. Pro familiis sunt: id est ancille. quod sequitur

cut carnes fratrū nostrorū/
sic carnes nostre sunt: et sicut
filij eorum/ ita et filij nostri.
Ecce nos subiugam⁹ filios
nostros/ et filias nostras i ser-
uitutē: et de filiabus nostris
sunt famulē: nec habemus
vnde possint redimi: et agros
nostros et vineas nostras alij
possident. Et iratus sum ni-
mis cum audissem clamorez
corū fui v̄ba h̄ec: Cogitauit
q̄s cor meū meū: et ic̄rēpauit
optimates et magistratus/ et
dixi eis: Usuras ne singuli a
fratribus vestrī exigitis: Et
congregauit aduersus eos
contionē magnā/ et dixi eis:
Nos vt scitis redemum⁹ fra-
tres nostros iudicos qui ven-
diti fuerant gentib⁹/ fui pos-
sibilitatē nostrā: Et vos igit̄
tv̄enditis fratres nostros/ et
emem⁹ eos: Et siluerūt: nec
inuenerūt quid responderēt.
Dixi q̄ ad eos: Non est bo-
na res quam facitis. Quare
nō in timore dei nostri ambu-
latis: nē exprobret nobis a
gentibus inimicis nostris?
Et ēgo et fratres mei et pueri
mei cōmodauimus plurimis
pecunia et frumentū. Non re-
petam⁹ in cōmune istud: Es
alienū cōcedam⁹/ qđ debe-
tur nobis. Reddite eis ho-
die agros suos/ vineas suas/
oliuera sua et domos suas:
Quin poti⁹ et centesimā pecu-
nię frumenti/ vini et olei/ quā
exigere soletis ab eis/ dāte
prō illis. Et dixerunt: Red-
demus: et ab eis nihil quere-
mus: sicez facient⁹ vt loque-
ris. Et vocauit sacerdotes: et
ad iurauit eos/ vt facerēt iux-
qđ dixeram. Insup et sinū
meū excussi/ et dixi: Sic excu-

meu excum: et dixit: Sic excusat deus omnem virum qui non compleuerit verbu istud: de domo sua: et de laboribus suis. Sic excutiat: et vacuus fiat. Et dixit vniuersa multitudo: amen: Et laudauerunt deum. Fecit ergo populus

a Ad annū trice
simū secundū: quā
do sc̄ redit in p̄siderz.
b Que dūcibus:
id mibi t̄ alijs qui fui-
mus duces non diu-
tes. c Nō emi: lic
etī diuities. d Du-
eri: id est seruientes.
e In mensa mea
erant: quos sc̄ p̄cu-
rabā. f Inter di-
es decē: id est ad spa-
ciū decem dierū. g
Uina diuersa: id ē
diuersa dolia vina cō-
tinēta p̄curabāt. In
quo nota multitudo
socij: quos secū ha-
bebat neemias ad mu-
rōrum repationem: et
alia milia p̄ter neces-
saria victui. h Eri-
buebā: illis. i Du-
catus mei: id ē quā
debebat mibi ratio-
ne ducatus.

Expo. Ca. VI.

E Actū est au-
tē tc. k In
ipso: sc̄ mu-
ro. l Disserūt: nū-
cios. m Dicētes:
in dolo. n Sedus
pariter in vitulis:
qua antiqui? in con-
federatiōbus solebāt
mactari vituli: in si-
gnū fēderis cōtracti.
o Dicēt autē sedus a fe-
da porca: que etiā so-
let mactari. q.d. sicut
laniāt hec porca: sic la-
cerabili qui transgre-
dientur sedus initū.

A Epistolā hēbat:
puer sc̄. p Rex in
iudea est: id est esse
debet. q Rex arta-
keres. r Nunc
veni: dicit sanab-
lath p̄nūciū. s Et
misi: dicit neemias.
t Componis: id ē
singis. u Terrebat
nos: dicit neemias.
v Domū samajē.
w Pulsat̄ insidijs
hostiū: neemias do-
mū samajē quasi ami-
ci et fratriis ingrediſ:
sed ipsum insidiatorē
et hostē inuenit: tanq̄
extremoz domis et ami-
cīa corruptum. x
y Qui ait: sc̄ samajā.
z Tractemus: id
est consilīu habeam̄.
A Nō ingrediār.
q.d. non faciā de tem-

sicut dictum erat. Adie au-
tem illa qua hēperat rex mi-
hi vt essem dux i terra iuda/
ab āno vicesimo usq̄ ad an-
num tricesimū secundū arta-
xerxis regi p̄ annos duode-
cim: ego et fratres mei anno-
nas quē ducib⁹ debeban̄: et
non comedimus. Duces au-
tem sc̄ qui fuerūt ante me/
grauauerūt populu: et acce-
perunt ab eis in pane vino
et pecunia quotidie sc̄los
quadraginta: Sed et mini-
stri eorum dep̄sserant popu-
lum. Ego autem nō feci ita/
ppter timorē dei: Quinpo-
tiū in opere muri edificau:
et agrum nō emi: et omnes
p̄ueri mei cōgregati ad opus
erant. Iudei q̄ et magistra-
tus centū quinquaginta vi-
ri: et qui veniebāt ad nos de
gentibus que in circūitu no-
stro sunt: in mēnsa mea erāt.
Parabāt autē mibi q̄ dies
singulos bos vnu: arietes
sex electi: excepti volatilib⁹:
et intēr dies decē vnu di-
uersa: et alia multa tribūebā:
i Insuper et annonas dūcar⁹
mei nō quesui: Valde enim
erat attenuat⁹ popul⁹. Me-
mento mei deus meus in bo-
num sc̄ omnia que feci po-
pulo huic. Ca. VI.

E Actū est autē cum
audisset sanaballath
et tobia et gose arabs
et ceteri inimici nostri q̄ edifi-
cassent ego murū: et non esset
in ipso residua interruptio:
usq̄ ad tempus autem illud
valuas non posuerāt in por-
tis: misérunt sanaballath et
tobia et gose arabs ad me:
dicētes: Gleni et p̄cutiamus
sedus pariter in vitulis in
campo vno. Ipsi autē cogi-
tabant vt faceret mibi malū.
Mis̄i ergo ad eos nuncios/
dicens: Opus grande ego
facio: et nō possuz descēdere:
ne forte negligat: cū venero
et descēdero ad vos. Mis̄i
autē ad me sc̄ verbū hoc per
quattuor vices: et respōdi eis
iuxta sermonē priorē. Et mi-

sit ad me sanaballath iuxta
verbū p̄us: quinta vice pue-
rum suū: et ep̄istolā habebat
in manu scriptā hoc modo:
In gentibus auditum est: et
gosem dixit q̄ tu et iudei co-
gitetis rebellare: et ppter ea
edifices murum: et leuare te
velis sup̄ eos regem: ppter
quā causam et pphetas po-
sueris qui p̄dīcent de te in
hierusalē dicentes: Rēx in
iudea est. Auditurus est rex
verba hēc: Idcirco nūc ve-
ni: ut inēamus consilīu pari-
ter. Et mis̄i ad eos dicens:
Non est factū sc̄m verba hēc
que tu loqueris: De corde
enī tuo tu cōponis hēc.
Omnes autē hi terrebant
nos: cogitantes q̄ cessarent
manus nostre ab ope et qui-
esceremus. Quā ob causam
magis confortauī manū me-
as: Et ingressus sum dōmū
samajē filij dalaie filij metha-
behel secreto. Qui ait: Trā-
ctem⁹ nobiscū i domo dei in
medio templi et claudamus
portas edis: q̄a venturi sunt
vt interficiāt te: et nocte ven-
turi sunt ad occidendum te.
Et dixi: Num quisq̄ similis
mei fugit: Et q̄s vt ego igre-
diantur templū et viuet: Num
ingrediar. Et intēlexi q̄ dē
non mis̄isset eū: sed quasi va-
ticinās locutus esset ad me:
et tobia et sanaballath con-
durissent eū: Accepērat
eū p̄ciū: ut territus sacerez/
et peccarem: et haberent malū quod exprobrarent
mibi. Memento mei domine p̄ tobia et sanabal-
lat̄ iuxta opera eorum talia: sed et noadi p̄phe-
te et ceterorū p̄phetaū qui terrebant me. Com-
pletus est autē mūrus vicesimoquinto die mēnsis
elul: qui quaginta duobus diebus. Factū est ergo
cum audissent omnes inimici nostri: ut timerent
vniuersē gētes q̄ erāt in circūitu nro: et concide-
b̄t intrā semetipſos: et scirent q̄ a deo factū esset
opus hoc. Sed et in diebus illis multe optimatū
iudeorū ep̄istolē mitteban̄ ad tobiam: et a tobia
veniebant ad eos. Multi eū erant in iudea ha-
bentes iūramētū eius: quia gener erat secheniē
filij iorei: Et iohannā fili⁹ eius accepērat filiā mo-
nī sollam filij barachie. Sed et lāudabant eū corā
me: et verba mea nūciabant ei. Et tobias mittebat
ep̄istolas: ut terret me.

A Expo. Ca. vii;
¶ Ostēs autē
p̄ Medicinalē rc.
a Janitores:
qui custodiebant por-
tas. Blo. Qui claves
sc̄ regni celorum p̄cepe-
rūt: vt. s. dignos susci-
piant: indignos ab in-
gressu ciuitatis supnē
arguendo excludāt.
b. Cantores. Blo.
Hedē. Cantores sunt
misterē qui dulcedinē celestis
p̄rie/pia voce p̄dicāt.
Leuitē fūt q̄ erga di-
uini cultus obsequiū
semp vigilat. c. Mō
apiant portę rc.
Blo. Hedē. i. toto tpe
noctis: Ne aut i tene-
bris hostis irrumpat:
aut aliq̄s ciuiū incau-
tus exiles ab hoste ca-
pt̄ peat: Qd̄ etiā cu-
stodes aīap̄ tota hui⁹
seculi nocte debet face

Bre. d **E**xistere: in
loco isto. e **O**ppri-
late. i. seris firmitate.
f **C**ustodes. glo.
Custodes aiazz no sūt
d neophyti v̄l de ple-
be cōstituendi: sed de
illis q̄ a certamine vi-
tiorū dei gratia libe-
rati: tā mentē in bieru-
salē. i. in vīsiōne trāquil-
le paci habet: Quoꝝ
cōuersatio ī celis est.
Phil. i. 9. d **L**on-
tra domū su. glo.
Sic em̄ custodia ecclē-
sī pficis: si quisq; ita
sollicitudinē omnīū fi-
deliū gerat: vt specia/
liter eis quibꝝ deo au-
ctore p̄fletꝝ est: curā
diligentioris studij im-
pendat et. h **W**o-
pul'paru'. Doc est
quod dicit̄ Luc. x. a.
Bessis quidē multa

Coperari vō pauci. i
Dedit in corde: id
est inspirauit mihi. k
Optumates: iudeo
ru. Blo. Ut pspecta
omniū summa / discer-
neret: q̄ in hierlm: qui
in alijs ciuitatib⁹ habi-
tare deberet. i **L**U
brū census eoz. i.
librū qui stinebat sū-
mā eoz omniū. Et
ponit hic nūerus eoz
q̄ ascenderūt b̄ coro
babel: t̄ iesu magis sa-
cerdote: q̄ etiā sup⁹ in
būcipio librī polū ē.

Capitulū vii.
Dicitus aut̄ edificatus
p̄ est murus / et posui val-
uas / et recensui iānito-
res / et cāntores / et leuitas: p̄/
cepi anēni fratri meo / et ana-
mē p̄ncipi dom⁹ de hierlm:
Ipse enī q̄slivir verax̄ timēs
deuz / plus ceteris ridebat:
Et dixi eis: Nō āpiāt porte
hierusalē / v̄sq̄ ad calorē so-
lis. Cūq̄ adhuc t̄xisterem/
clausē porte sunt / et oppilate.
Et posui cūstodes de habi-
tatorib⁹ hierlm: singulos per
s vices suas: / et vñquēq̄ cōn-
tra domū suā. Ciuitas autē
erat lata numis et grandis / et
p̄ popul⁹ paru⁹ i medio eius: / et
nō erāt dom⁹ edificate. Be-
dit aut̄ de⁹ i corde meo: / et cō-
gregau⁹ optimates et magi-
stratus / et vulgus / ut recēserē
eos. Et inueni librū cēnsus
m̄ eorū qui ascenderāt primū:
et inuentū ē scriptū i eo: Isti
filij p̄uincie / qui ascenderāt
dē captiuitate migrantū / q̄s
translulerat nabuchodonosor
rex babylonis: et reuersi
sunt in hiērusalē et in iudeā:
vnusq̄sq̄ i ciuitatē suā: q̄ ve-
nerūt cū çorobabel: Iosue/
neemias / açarias / raamias/
naamin / mārdoche⁹ / belse/
mespharat / beggoai / naū / ba-
ana. Numerus virorū ppli
israel: Filij pharos / duo mi-
lia centum septuaginta duo.
Filij saphatij / trecēti septua-
ginta duo. Filij area / sercēti
q̄nqua gitaduo. Filij phēth
moab / filiorum iosue / et ioab /
duo milia octingenti decē et
octo. Filij helā / mille octin-
genti q̄nqua gitaquattuor.
Filij çethua / octingēti q̄dra-
ginta quicq̄. Filij çacchai / se-
ptingēti sexagita. Filij ban-
nū / sercēti quadragita octo.
Filij bebai / sercenti viginti-
octo. Filij açegad / duo milia
trecēti vigintiduo. Filij ado-
nicā / sercēti sexaginta septē.
Filij baggoai / duo milia se-
xagita septē. Filij adin / sex-
centi quinquaginta quinque.
Filij ather / filij ezechie / non-

gentiocto. Fili⁹ asein/trecen-
ti vigintiocto. Fili⁹ besai tre-
centi vigintiquattuor. Fili⁹
areph/centū duodecim. Fi-
li⁹ gabaon/nonagintaquinqz.
Fili⁹ bethleem ⁊ nethupha/
centum octogintaocto. Uiri
anathoth/centū vigintiocto.
Uiri bethamoth/quadrugin-
taduo. Uiri cariathiarim/ce-
phira et beroth/septingenti
quadragintatres. Uiri rama
et gebad/sexcēti vigintiu⁹.
Uiri machmias/centū virgin-
tiduo. Uiri bethel ⁊ bai/du-
centi vigintitres. Uiri nébo
alterius/quinquaginta duo.
Uiri hélam alterius/mille
ducenti quinquagintaquat-
tuor. Fili⁹ arem/treceni vi-
ginti. Fili⁹ hiericho/trecen-
ti quadragintaquinqz. Fili⁹
lodadid et ono/septingenti
vigintiu⁹. Fili⁹ senaa/tria
milia nongenti triginta. Sa-
cerdotes: Fili⁹ adaia in do-
mo iosue/nongenti septua-
gintatres. Fili⁹ emmer/mille
quinqagitaduo. Fili⁹ phas-
sur/mille/ducēti quadrigitaseptē. Fili⁹ arem/mil-
le decē et septem. Leuite: Fili⁹ iohue et gadmibel
filiorum odoia/septuaginquattuor. Cantores: Fi-
li⁹ asaph/centū quadragintaocto. Janitores: Fi-
li⁹ sellum/fili⁹ ather/fili⁹ thelmon/fili⁹ accub/fili⁹
athita/fili⁹ lobai/centū triginta octo. Nathinne:
Fili⁹ soa/fili⁹ aspha/fili⁹ thebaoth/fili⁹ cherob/fili⁹
siaa/fili⁹ phado/fili⁹ lebana/fili⁹ agaba/fili⁹ selmo/
fili⁹ anā/fili⁹ geddel/fili⁹ gaer/fili⁹ raia/fili⁹ rasim/
fili⁹ necoda/fili⁹ içem/fili⁹ aça/fili⁹ phasea/fili⁹ be-
sai/fili⁹ munim/fili⁹ nephulim/fili⁹ bechuc/fili⁹ acu-
pha/fili⁹ asur/fili⁹ besloth/fili⁹ meida/fili⁹ arfa/fi-
li⁹ berchos/fili⁹ lisara/fili⁹ thema/fili⁹ nesia/fili⁹
athipha/fili⁹ seruorum salomonis/fili⁹ sodai/fili⁹
sophereth/fili⁹ pherida/fili⁹ iahala/fili⁹ dercon/fi-
li⁹ geddel/fili⁹ saphatia/fili⁹ achil/fili⁹ phocereth/
qui erat ortus ex sabaim filio ammon. Omnes
nathinnei et filii seruorum salomonis/treceni no-
nagintaduo. Hi sunt autem qui ascenderunt de
thelmiellathbelarsa/cherub/addon/et emer/et no-
potuerunt indicare domū patrum suorum/et se-
men suum/vtrum ex israel essent. Fili⁹ dalaja/fili⁹
tobia/fili⁹ nechodā/sexcēti quadragintaduo. Et
de sacerdotibus/fili⁹ abia/fili⁹ accos/fili⁹ berçel-
lai/qui accepit de filiabus berçellai/galaadidis
vxorem/et vocatus est nomine eorum. Hi que-
runt scripturā suā in censu/et non inuenierunt: Et
electi sunt de sacerdotio. Dicunt̄ athersatha eis/
vt non manducarent de sanctissimorum: donec

19

¶ Doctus: qui sc̄
scire ostendere origi-
nem genealogię suę.

b Quasi vir yn;
id ē cōcordes. **c** Hō
nulli aut. Bucusq
referit qd i cōmētario
scriptū erat; qd hic se
quis recapitulatio est
de nūero redeuntiū:
quā recapitulatione
cōsueuerūt trāsilire le
gētes libriū istū: Sed
nō est malo; ratio q̄re
hāc recapitulationem
poti⁹ trāsiliāt q̄ alias
rūleto sunt hic.

Expo. Ca. VIII.

DYenerat: id est appropi quabat. **Glo.**
Querente scz neemia pudere et disponere qui i ciuitate quā edificauerant hitare debent. **e** **Mensis septim⁹.** **Glo.** **Bed.**
q nō lōge aberat. **Lū** em mur⁹ eēt. **xxv.** die sexti mēsis complet⁹: quings tñ dies ad exordium mensis septimi superat: Qui a prima sui die vñsqz. **xxij.** diem totus legitimus ceremonijs cosecrat⁹: **ē**: Quib⁹ ita rite celebraſt/ deinde ad dispē sandos vñbis māiores cū pncipibus ⁊ plebe reuersus ē. **f** **Sub** esdra et neemia. **i.** esdra ⁊ neemia insistebib⁹ edificationi ciuitatis ⁊ templi. Et hic

s. In ciuitatibus.
quilibet sc̄i in sua- b

Löggregatusq[ue] t[em]p[or]e.
B[ea]t. Motada est de-
uotio populi et cōcor-
dia. **i** Ante por-
tam aquarū: id est
ante portā atrij sacer-
dotum. Glo. Bēde.
Portan aquarū reor-
dici: in atrio sacerdo-
tū: quo tēplū vndiq[ue]
q[uod] quadrū erat circū:
datū: maxime ad oī-
entalē plagam tēpli:
vbi erat mare ēneū: ad
lauandas manus pe-
desq[ue] sacerdotū intro-
cūtiū i tēplū: vbi etiā
erat dece luteres ad la-
uandas hostias. Por-
ta ergo aquarū dicit[ur]
porta atrij sacerdotū:
illa sc̄i in introitu: cuiusq[ue]

a staret sacerdos dōctus et eru
b ditus. Dis multitudo quāsi
vir vius/ quadraginta duo
milia sexcenti sexaginta/ absq;
seruis et ancillis eorum: qui
erant septem milia trecenti
triginta septem: Et inter eos
catores et cantrices. cc. xl v.
Equi eorum sexcenti triginta
septem: Duli eorum ducen
ti quadraginta quinque: Came
li eorum quadrangenti triginta
quinq; Asini sex milia septi
gēti viginti. + Hucusq; refer
tur quid in cōmentario scri
ptū fuerit et in neemīe histo
ria texit. Nonnulli autem
de p̄ncipib; familiarū de
derunt in opus. Athersatha
dedit in thesaurū auri drach
mas mille: phialas/ qui qua
ginta: tunicas sacerdotales/
quingentas triginta. Et de
principib; familiarū dede
runt in thesaurū operis: auri
drachmas viginti milia: et ar
genti minas duo milia du
centas. Et dedit reliquus
populus auri drachmas vi
ginti milia: et argenti minas
duo milia: et tunicas sacerdo
tales sexaginta septem. Ha
bitauerūt autem sacerdotes
et leuitē et ianitores et canto
res et reliquū vulgus et na
thunnei et omnis israel in ci
uitatibus suis. Ca. VIII.
REvenerat mēnsis se
ptimus sc̄enophegic
sub Esdra et neemia.
Filij aut̄ isrl erāt ī ciuitatib;
suis. Congregatusq; ē omnis
populus quasi vir vius ad
plateam que est ante portas
aquarum: Et dixerūt esdre
scribe/ ut asserret librūm le
gis moysi/ quam h̄cepit do
minus israeli. Attulit ergo
esdras sacerdos legem corā
multitudine viorū et mulie
rum: cunctisq; qui poterant
intelligere: in die prima men
sis septimi. Et legit ī eo aper
te ī platea que erat ante por
tam aquarum/ de mane vsq;
ad mediā diem/ in cōspectu
viorum et mulierū et sapien
tiū. Et aures oīa populi erāt

erecte ad librū. Stetit autem esdras scriba super gradum lignum quæ fecerat ad loquendū: Et stetebat iuxta eum mathathia et semeia et ania et vria et belchia et maasia ad dexteram eius: et ad sinistram phadaia misabel et melchia et asum et aseph dana cacharia et mossaollā. Et apud esdras liber coram omnibus populo: Super yniuersum quippe populum emiebat. Et cum aperuisset eum stetit ois populus. Et benedixit esdras domino deo voce magna. Et respondit ois populus: Amen amē: eleuās manus suas: Et incurvati sunt et adorauerunt deum proni infra. Prostro iesue et bannai et serebia iamī accub septham odia maasia celita açarias iocabed anani phalacia: leviter: silentium faciebat in populo ad audiendā legē. Populus autem stabat in gradu suo. Et legerunt in libro legis dei distincte et apte ad intelligendum: et intellexerunt cum legeretur. Dixit autem neemias: ipse est aethersatha et esdras sacerdos et scriba: et leuite interpretantes yniuerso populo: Dies sanctificatus est domino deo nostro: Nolite lugere et nolite flere. Flebat enim ois populus cum audiret verba legis. Et dixit eis: Ite comedite pinquiam et bibite mulsū: et mitite partes ei qui non habuerunt sibi: quod dies sanctus dominus est: et nolite contristari. Gaudium etenim domini est fortitudo nostra. Leuite autem silentium faciebat in omni populo dicentes: Lacete: quia dies sanctus est: et nolite dolere. Abiit itaque omnis populus ut comedaret et biberet: et mitaret partes et faceret leticiam magnam: quia intellexerant verba quæ docuerat eos. Et gati sunt principes familiarium cedotes et leuite ad esdram eis verba legis. Et inuenierunt cepisse dominum in manu monachum in tabernaculis in die solenni dicent et diuulgant vocem

stabat mare ēneū / t lu
teres cū aqua. **K** **M** **L**
I brū legis moysi.
Liber legis moyis ipso
test dici q̄libz. v. libro
rū moyis: vel tor⁹ pen
tateuchus. Specialit
sic dī deuteronomi⁹ /
vt legit Deut. xvij. d
et. iij. Regl. xxij. c.
vbi dicit saphan scri
ba: Librū legis dedit
mibi helchias sacer
dos. Hic autē dicit li
ber legis moyis: vñ to
tus pentateuchus: vñ
q̄liber eorū indifferē
ter. **I** **E** **C** **S** ad me
diā diem: Et tamē
non tedebatur eos. m

Ad dexterā eius:
Ad confirmandū ver-
bū eius. n. **S**ilenc-
tū faciebat. **H**inc
sumptū est qđ diaco-
nus dicit: **H**umilitate
vos ad benedictionē:
z: **F**lectam⁹ genua, et
huiusmodi. o. **I**n
gradu suo: id ē qui-
libet in loco suo. p

Legerunt leuitē sc̄.

Quiduncle cap-
te. Hoc idem dicit le Al. tapposite
ctori cum ordinat.

Intellecerunt: totus plus scz. s. **D**icitur: supple est. **A**elite lugere. **H**ic superbius est q̄ i festiis diebus non sunt p̄stratiōes in ecclesia/ neq̄ signa lucis. **V**idetur **P**inguia. **H**inc patet q̄ nō peccat q̄ laetus in festiis dieb̄ cōuiua p̄parant: dūmodo nō vitio gule / sed honore festi faciat / et pauperibus p̄tē tribuant. **E**nī subdit: **E**t inmitte eccl. **R**ibibite multū

Dulcius est yinū melie
dulcoratū. **T**ūn grēce
Inomellū vocat: **I**ta
exponit **B**eda i **G**lo.
Abis itaq*s* i do-
mū suam. **A**bite/
ret paupib^o. **D**o/
cuerat: ipse esdras.
Scriptū i legē:

die secūdo cōgre-
niuersi populi sa-
ribā vt interptareſ
criptum in lege p̄/
vt habitēt filij iſrl̄
ense septimo : et vt
veniuerſis v̄bibus

C

三〇六

† Isidorus II.
cty. 20.03.5.

— 1 —

1

Levitt, 23, g.

Libri Neemie als

B Leuit. xxiij. Unde
Blo. Bede dicit. Hec
in leuitico plenius scri-
pta sunt. a) Fron-
des oliue. Blo. Fru-
ctus misericordie: quibus
pauperes recreando nos
ab estu vitiis obum-
brem. Itē Blo. Frō-
des myrti et vimbracu-
lū sibi asserti quod dicere
potest: Christi bonus
odor sum deo in omni
loco. q. Corinti. q. d.
b) Ligni pulcher-
rimi. Blo. quod hebrei
vocabat cedru. c) Li-
gni nemorosi: id est
ligni densissimorum.
d) Tabernacula.
Blo. id est cetera or-
namenta virtutum.
e) In domate suo:
id est in tecto domorum.
In palestina enim do-
mus plane sunt et eq-
ales non habentes culmi-
na. f) In platea por-
te aquaz. Ex-
pone ut supra eo ca-
sū. g) In platea por-
te ephraimi. i. in illa
parte atrium quod respicit por-
ta ephraimi. h) Fe-
cerunt solennitate:
scenophegie. i) In
die octauo. Blo. Sca-
nophégia septem diebus agebatur. i.
a. xv. luna mensis septi-
mivis ad. xxij. octauo
die. i. xxij. die mensis
denovo collecta populi
agebatur maiori festi-
tate insignis. De heb-
bes Leuit. xxij. k)
Collectā. Blo. q. si-
gnificat sanctos in resur-
rectioē congregatiōē.
l) Expo. La. IX.
In die autē
vicesimoquār-
to zc. Blo.
Bede. Mortāda est po-
puli correcti deuotio.
m) Humus: id est ci-
nis super capita. n) Et
iniqtates: in quibus
imitati fuerūt eos. o)
Et cosurrexerunt:
eldras. i. et sacerdotes
et leuite. p) Losite-
bantur peccata. q)
Surgite a terra. r)
Benedicite. i. dicite
quod sit benedictus. s) Ab
eterno: id est semper.
t) Nomini glorie tue: id est
nomini tuo glorio. v)
Lelū celorum. i. celū
empyreum. w) Exerci-

suis: et in hierusalem dicentes:
Egressim in monte: et affer-
te frondes oliuæ: et frondes li-
gñi pulcherrimi: frondes myr-
ti: et ramos palmarum: et frondes
ligni nemorosi: ut fiat taber-
nacula: sic scriptum est. Et egressus
est populus et attulerunt: feceruntque si-
bi tabernacula: unusquisque in
domitate suo: et in atriis suis: et
in atriis domini dei: et in platea
portæ aq[ua]rum: et in platea portæ
ephraim. Fecit ergo viuier-
sa ecclesia eorum qui redierat
de captiuitate tabernacula:
et habitauerunt in tabernacu-
lis. Non enim fecerant a die
bus ioseph filij nun taliter filij
israel: usque ad diem illius: Et
fuit leticia magna nimis. Le-
git autem in libro legis dei per
dies singulos: a die primo usque
ad diem nouissimum: et fecerunt
solennitatem septem diebus: et in
die octavo collectam iuxta ritum.
In die autem **(Ca. IX.**
vicesimo quarto mensis
huius: conuenient filii israel
in ieunio et in fassis: et humi-
sup eos. Et separatum est semel fi-
liorum israel ab omni filio alienigena:
et steterunt et profitebantur peccata sua
et iniquitates primi suorum. Et co-
surrexerunt ad statum: et legerunt in
volumen legum domini dei sui: que-
ter in die: et quater in nocte confite-
bant et adorabant dominum deum
suum. Surrexerunt autem super gra-
du levitatem ioseph banum ced-
mihel rem sabnia abani sa-
rebias bani et chanai: et cla-
mauerunt voce magna ad dominum
deum suum. Et dixerunt leuites: iose-
ph et cedmihel boni aserbia
serebia arebia odoia sebna
fataia: Surgite: benedicite
domino deo nostro ab eterno usque
in eternum: Et benedicant nomini
glorie tuæ excelsa: in omni be-
nictione et laude. Et dixit
esdras: Tu ipse domine sol: tu se-
cisti celum et celum celorum: et oez
exercitum eorum: frater et viuiversa
que in ea sunt: maria et omnia
que in eis sunt: Et tu viuiversa
cas oia hec: et exercitum celi te
adorat. Tu ipse domine deus: que ele-
gisti abraham et eduxisti eum de
iudea chaldeorum: et posuisti no-

Esdre secundi

mē ei⁹ abraā: ⁊ iuenisti cor ei⁹
fidele corā te: ⁊ pcussisti cū eo
ſed⁹ vt dares ei trā chanāci:
bethēci: cuēci: ⁊ amorrei: ⁊ phe
reçci: et hiebusci: et gergeſci:
vt dares ſemi eius: Et ipleſti
vba tua qm̄ iūſt⁹ es. Et iudiſti
afflictionē patrū n̄for in
egypto: clamorēq; eoz audiſti
ſup mare rubr⁹: ⁊ dediſti ſi
gna atq; portēta i pharaōez
⁊ i vniuersis ſeruis ei⁹: ⁊ in oī
pplo frē illi⁹. Cognouisti em̄
qz ſupbe egerant pträ eos: ⁊
fecisti tibi nomē ſic et in hac
die: Et mare diuifisti aīi eos:
⁊ trāſierūt p mediū maris in
ſicco. Perlecuṭores aut̄ eoz
pieciſti i pfundū: qsi lapidē
i aq̄ ſvalidas: ⁊ i colūna nu
biſ ductor eoz fuisti p diē: et
in colūna ignis per noctē: vt
appareret eis via p quā in
grediebāt. Ad móte qz finai
descendiſti ⁊ locuſt⁹ es cū eis
de celo: et dediſti eis iudicia
recta: ⁊ lēgē veritati: cerimo
nias: ⁊ h̄cepta bona: Et ſab
batū ſanctificatū tuū ondiſti
eis: ⁊ mādāta ⁊ cērimonias:
et legē h̄cepisti eis in manu
moysi ſerui tui. Pdanē qz de
celo dēdiſti eis i fame eoz: ⁊
aqua dē petra eduxisti eis ſi
tiētib⁹: Et dixisti eis vt ingre
derent ⁊ poſſiderēt terrā ſup
quā leuasti manū tuā: vt tra
deres eis. Ipsi vo ⁊ p̄ies n̄ri
ſupbe egerūt ⁊ indurauerūt
ceruices suas: ⁊ nō audierūt
mādāta tua: ⁊ nolueſt audi
re: ⁊ nō ſūt recordati mirabi
liū tuoz q feceras eis: Et iu
rauerūt ceruices suas: et de
derūt cāput vt cōuerterenſ
ād ſuitutē ſuā: qsi p p̄tētōez.
Tu aut̄ de ppitiūs: clemēſ: ⁊
mifericors: lōganimis: ⁊ mul
te miserationis: nō dereliquisti
eos. Et quidē cū feciſſet ſibi
vitulū cōflatilē: et dixiſſent:
Iſtē ē de tu⁹ q eduxi te de
egypto: fecer̄tq; blaſphemias
magnas: tu aut̄ in miferi
cordijs tuis multis nō dimi
ſisti eos in deserto. Column
ab eis per diem: vt diceret e
na ignis p noctem: vt oſtend
ingredierent. Et ſp̄m ſuū bon

La. IX

IX
tū. i. m̄ititudinē ange-
loꝝ. y **Quiccas:**
large lumī. i. cē das.
¶ De igne chal-
dēorū: Eze. vi. d.
a Posuisti: Eze.
xvi. a. q̄ p̄us dic̄ est
abrá. b. Iust̄. i. ve-
rati p̄missio. c. El
disti: oculo miseric̄. Eze. 3.
d Audisti: q̄n pha-
rao p̄leq̄bat eō: Eze.
xiiij. c. e Egérat. i.
Egypti. f. Contra
eos. i. iudeos. g. Fe-
cisti tibi nome: q̄ li-
berasti p̄lm tuū mira-
biliter. h. Et i hac
die: supple apparet.
i Descedisti: Eze.
xix. a. k. Legē ye-
ritatis. Unde Ps. 115. n. 3.
Et lex tua veritas. l. Eze. 14. 6.
m Precepta bona.
Lotrariū Ezech. xx. Eze. 13. a.
n Dediti eis p̄cepta
nō bona in q̄b no vi-
uet. Sol. Bona huā-
tib̄ erāt: sed nō bona
p̄uaricāb̄. El bona
q̄ ad moralia: nō bona
q̄ ad ceremonialia. m
o Abādatq; q̄ ad mo-
ralia. n. Cerimoni-
as: quo ad legalia. o
p Et legē: q̄ ad iudicia:
vt de seruo hebreo: et
himoi. p. Dediti:
Eze. xvi. o. q. De
petra: Eze. xvii. b. r
Mume. xx. a. r. Le-
uast manū. i. lura-
stū. i. firmiter p̄misisti.
Jurātes em̄ solebāt le-
uare manū q̄n iurabāt.
s. Abādat: vt face-
rēt ea. t. Audire. i.
obedire. v. Caput. i.
mentē. w. Ad seru-
tutē. i. in egyptū vbi
serui erāt. El ad petrā
sua. ap̄t q̄ fuituti ad-
dicti fuerāt. y. Pro-
pitiū. clemēs. z.
Per hāc yb̄or̄ cogē-
riē intelligiſ m̄itplex
effect̄ miseric̄ dei ar-
ea eos. s. Clitulū cō-
fia. Eze. xxxii. a. a
¶ Ille est de tuū. In
Eze. dicit: Ibi sur dū
tui. Sz ibi ponit plāte
p singlari. a. Et spi-
ritu tuū. i. angelū du-
ctorē eorū: Eze. xiiij.
B
a nubis non recessit Eze. 15. 10.
cos in viam: et colū-
eret eis iter p̄ quod
ii dedisti. q̄ duceret Eze. 15. 10.

a dñs: Ero. xvij. d. b Et aquā: Ero. xvij. b. c Mūri. x. b. d Pedes. i. calciamenta pedū. d Partit⁹: Josue. xxi. e Reg⁹ elebō: Mūme. xx. f Silios eoz. i. iudeoz. Large sumis hic. g Chanangos. i. p. vii. populis. h Eos. i. ha bitatores frē. i Eo rū. i. iudeoz. k Ha cerent: sc̄ iudei. l Eis. i. chanangis. m Illis: id ē iudeis. n Pinguē. i. fertilem. o Proouocauēt: q p̄ta sua. p Recet serūt: p idolatriā. q Adolecerūt: p in obediētā. r Lotē stabant. i. cōtestādo p̄dicabāt eis. s Sal uatores. i. iudices qui liberauerunt eos: sc̄ aioth/gedeon z̄. v Requiescent: in pace ab hostibus. x Eluet: vita eterna. y Dederūt humerū. Sile Zach. vii. c. Voluerūt attēdere et auerterūt scalpūlā rece dētes. z Recedē tem: Uel recedētes. a Protraxisti: ex pectado eos ad p̄niaz. b Regis assur: sc̄ pbūl q pm̄ ascēdit h̄ eos i samariā. iii. Regū. xv. f. c Verita te. i. z iusticia. d Gneis. In eis dicit: t̄ nō eis: q̄ mādata dei et testimonia debēt eē in cordenfo. e In re gnis: q̄ dederas eis. f Ecce nosip̄si. i. multi et nob. g Her ui sum⁹: regis psaz. b Sup nos. Ps. 103. 65. Imposuisti hoies sup capita nra. Et cor porib⁹. Solus dñat aiāb̄ bonoz. h Per cutim⁹. i. firmit p̄mit tim⁹ nos pere mādati tuis. i. Scribim⁹. i. p̄missionē istā scripto cōfirmam⁹. Sigtores aut̄ b̄ p̄missiōis fue rit de ordinib⁹ trib⁹: de p̄ncipib⁹: de sacer donib⁹: de leuitis.

E xpo. L. X
m Ignatores aut̄ fue. zc. Blo. Aliis trā latiōbz: Neemias q

a eos: t̄ mānā tuū nō phibui sti ab ore eorū: t̄ aquā dedi sti eis i siti. Quadragita an nis pauisti eos i deserto: ni bilq̄ eis defuit. Vestimenta eoz nō iueterauerit: t̄ pēdes eorū non sūt attriti. Et dedi sti eis regna t̄ pplos: t̄ pārti tus es eis sortes: Et possede runt terrā scon: et terrā régis elebon: t̄ frā og regis basan. f Et filiōs eoz m̄tiplicasti sic stellas celi: et adduxisti eos ad frā de q̄ dixeras p̄ibus eoz: vt ingrederen̄t et possi derēt: Et venerūt filij: t̄ posse derūt terrā. Et hūliasti corā s eis hitatores frē/chanangos: h̄ t̄ dedisti eos in manu eoz: et reges eoz t̄ pplos frē: vt sācerēt eis sicut placebat illis. Ceperunt itaq̄ vrbes muni tas: t̄ humū pingüē: et posse derūt domos plenas cūctis bōis: cisternas ab alijs fabri catas: vineas: t̄ oliueta: t̄ li gna pomisera multa. Et co mederūt: t̄ saturati sūt: t̄ in pinguati sunt: t̄ abūdauerūt delitij in bonitate tua ma gna. Proouocauēt aut̄ te ad p̄ iracūdiā: et rēcesserūt a te: et q̄ piēcerūt legē tuā post terga sua: Et pp̄bas tuos occide rūt: q̄ cōtestabant eos: vt re uerterēt ad te: fecerūtq̄ blasphemias grādes: Et dedisti eos i manu hostiū suo: t̄ affixerūt eos: Et in tpe tribu latiōis suę clamauerūt ad te: t̄ tu de celo audisti: t̄ fm̄ mi seratiōes tuas multas dedi sti eis salūatores: q̄ saluarēt eos de manu hostium suo. v Cūq̄ rēquiescent: reuersi sūt vt facerent malū in cōspectu tuo: t̄ dereliq̄sti eos in manu inimicoz suo: et possederūt eos. Cōuersiq̄ s̄ t̄ clamaue rūt ad te: Tu aut̄ de celo ex audiisti: t̄ liberasti eos i misericordiis tuis: mult̄ t̄pib⁹: t̄ cōtestat̄ es eos: vt reuertēt ad legē tuā. Ipsi v̄o sup̄be egerūt: t̄ nō audieſt mādata tua: t̄ i iudiciis tuis peccauē rūt: q̄ faciet hō et viuet i eis. z Et dederūt humerū rēcedē te: t̄ ceruicē suā indurauerūt

a nec audieſt. Et p̄trāxisti sup̄ eos annos m̄ltos: t̄ cōtestat̄ es eos in spū tuo: p̄ manū p̄phetaz tuoz: t̄ nō audierūt: Et tradisti eos i manū pp̄loz frāz. In misericordiis autē tuis plurimis nō fecisti eos i p̄sūptionē: nec dereliq̄sti eos: q̄m de⁹ mībationū et clemēs tu es. Nūc itaq̄ de⁹ n̄f̄ ma gne: fort̄ et fribilis: custodi ens pactū t̄ miscidā: ne auer tas a facie tua oēm labore: q̄ inuenit nos: reges n̄f̄s: p̄n cipes n̄f̄s: t̄ sacerdotes no stro: t̄ pp̄bas n̄f̄s: et p̄ies n̄f̄s: t̄ oēm pp̄lm tuū: a die b̄ rēgis assur v̄sq̄ i diē hāc. Et tu iust⁹ in oib⁹ q̄ venerūt sup̄ nos: q̄r̄ vitatē fecisti no bis: Nos aut̄ ipie egim⁹: Reges n̄f̄s: p̄ncipes n̄f̄s: sa cerdotos n̄f̄s: t̄ p̄ies n̄f̄s: non fecerūt legē tuā: t̄ nō attēderūt mādata tua: et testimonia tua q̄ testificat̄ es i eis. Et ipi i rēgnis suis bonis: t̄ i bonitate tua m̄lta quā dederas eis: t̄ i frā latissima t̄ pigui quā tradideras i p̄spectu eoz: nō seruerūt tibi: nec re uersi sūt a studijs suis pessimis. Ecce nosip̄i bodie s serū sum⁹: t̄ frā quā dedisti p̄ib⁹ n̄ris: vt comedēt panē ei⁹: t̄ q̄ bona sūt ei⁹: t̄ nosip̄i serui sum⁹ in ea: Et fruges ei⁹ m̄tiplicant̄ regib⁹q̄s posuisti sup̄ nos: ppter p̄ctā n̄f̄a: et corpib⁹ n̄ris dñant̄: t̄ iumē tis n̄ris fm̄ volūtate suā: t̄ i tribulatiōe magna su m̄. Sup̄ oib⁹ q̄ his nosip̄i p̄cūtim⁹ sed̄ t̄ scribum⁹: t̄ signat̄ p̄ncipes n̄f̄i: leuite n̄f̄i: t̄ sacerdotes n̄f̄i.

S ignatores aut̄ fuerūt: neemias. Ca. x. athersatha fili⁹ achelai: t̄ sedechias: saraia: t̄ acarias: bieremias: phassur: amarias: melchi as: att⁹: lebenia: melluc: maarē: merimuth: obdias: daniel: genthō: baruch: mosollā: abia: miamī: ma cia: belga: semela: ih̄i sacerdotes. Dōrro leuite: io lue fili⁹: acarię: bēnui de filijs enadad: cedmibel: t̄ frēs eoz: sechenia: odevia: celita: phalaia: ānā: mi cha: roob: alebia: cacchur: serebia: sabania: odia: bani: bānu. Capita pp̄li: pheros: p̄hetmoab: elā: cethu: bani: bōni: aq̄gad: bebai: adonaia: beggo: aiadin: ather: ezechia: aq̄ur: odevia: asū: besai: ares: anathot: nabai: methphia: mosollā: aq̄ir: mesicabel: sadoch: ieddua: phelthia: anan: ania: osee: anāia: asub: aloes: phaleā: sobech: reum: asebna: madsia ethaia: hanā: anan: melluch: arā: baana: t̄ reliq̄ de pp̄lo. Sacerdotes: leuite: lanitores: t̄ cōtores: na thinei: et oēs q̄ se sepauerūt de pp̄lis frāz: ad legē dei: v̄rores eoz: filij eoz: t̄ filiē eoz: oēs q̄ poterāt sape: sp̄dētēs: p̄ frīb⁹ suis: optimates eoz: t̄ q̄ ve niebāt ad pollicēdū: t̄ iurādū: vt ambularēt i lege dei: quā dederat i manu moyli serui dei: vt facerēt t̄ cūstodirent v̄niuersa mādata dñi dei n̄f̄i: t̄ iudi cia: t̄ ceremonias eius: t̄ vt nōn darem⁹ filias n̄f̄as populo terre: t̄ filias eoz nō acciperem⁹ filijs no

athersatha serf. Erat em dyonomos. Us singularis sibi sigif: fi ll⁹ achelai: qd̄ supius apt⁹ d̄: Hirrit at nee mias: t̄ ipē ē athersatha. ih̄i sacer. q̄. fuerūt signatores. o

Dōrro le. fuerūt s. ligtores. p Anā q s. i. b. fuit sigto. q Sp̄o dētes: p fri. su. vt parerēt mādatais dñi. r Facerēt ope. s Lustodirēt corde. Et sp̄dētēs: t̄ Et nō darem⁹ zc. Mo accipem⁹. Deut. vii. a. Mō sociab cū eis cō fugia: filiā tuā nō dab filio ei⁹: nec filiā illius accipies filio tuo.

Libri Neemie als Esdre secundi La. XI

a Importans ad forū. **b** Dūmittē annū septimū: id est sabbatīm faciemus. **c** In calendis: id est in neomenijs. **d** In solēnitatibus: legalib⁹. **e** In sanctificatis: id est in festis nouis: dñō cōsacratis. **f** Ille dō peccato: vna dictio: Et est species sacrificij sic dicti. Ps.

ps. 39. Oblationē t. ppeccato non postulasti.

Super oblationē: vt scirem⁹ q̄ ligna deferrēt domi, vel impo-

nēt altari. **h** Per domos: id est familias.

C Per téporā: id est vt determina-

re: qui in quo tpe fa-

cere hēc deberēt. i. qui

in ianuario: qui i mar-

cio: t. sic de alijs. **k**

A téporib⁹ anni. l.

de anno ad annū. i. sin-

gulis annis. **l** In le-

ge moysi. Exodi.

Leuitici. Deuterono-

mij. **m** Ad ga-

phylaciū: id est ad

templū. Et hic est ar-

gumentū: q̄ decimē de-

serendē sunt in domū

sacerdotis a dantibus

illas: Sed hō tenet

hodie. **n** Qm no-

stro. Argumētū: q̄

o lucro māuali cuiusli-

bet opis: d̄z dari ded-

ma. **o** Cū leuitis i

decimis: dividēdis

sc̄: v̄l p̄ticeps cū leui-

ts de decimis in deci-

mis. **p** Martem

decimē suę. Mota

q̄ in lege q̄tuor erant

decimē. Prima: deci-

ma q̄s omniū bonor̄

dabat leuiti. De qua

dicitur Deut. xiiij. c.

Decimā p̄tē sepabis

de cūctis fructib⁹ tuis

qui nascunt in terra: p̄

singulos ānos. Mū-

ri. xvij. exp̄ssiū agit

de decia ista. De hac

decima etiā d̄z Eccl.

xij. a. Desudet elemo-

syna i māua tua: donec

iuenias iustū cui des-

i. illū cui debes dare.

Itē reliq̄s. ix. p̄tē ite-

rū decimabāt: Et hēc

est secunda decima:

quam sibi reseruabant:

et ex ea ter in anno: cum ascendebat

in hierusalem: oblatiōes

t epulas sibi t domui suę

faciebat: et leuita cōcancellaneū q̄ cum eis ascenderat: inuitabāt. Et de

hac decima habes Deut. xiiij. c. satis. **q̄n** eosdē etiā v̄lus re-

seruabāt secundū aīal post primogenitū: quasi secundū pri-

mogenitū. Et similē post primitas reponebat sibi tantūdē

in eos v̄lus: q̄s secūdās p̄mitias. Hēc secūdaria p̄cepit moy-

ses deferri i sanctuarī: t comedī corā dñō: Tāmē remotio-

bus licebat hēc vendere in loco suo: t ferre p̄cium secū: t inde

emere sibi i hierlin que desiderabat aīa sua: Ita legis Deut.

xiiij. c. Itē tertio anno duabus decimis tam dictio sublati-

sue segatis: tertia faciebat iterū decimationē in v̄lus paupe-
rū. Et hanc apud se reponebat: vt haberēt q̄d possent pegrī-
nis aduenis: pupillis: viduis: egētib⁹: etiā leuiti: si indigeret:
De hac nihil expēdebāt i v̄lus p̄rios. Et de hac decima di-
ctū est illud Luc. vi. e. Qm̄ peteti te: tribue. Quarta deci-

cūma est quam leuiti

dabant sacerdotibus:

decimantes eas deci-

mas q̄s a p̄lo susce-

perant ipsi. De q̄ba-

Hō dūmittēm⁹: si-

Expo. La. XI.

A bītauerūt autē prin-

cipes. Mo-

ta: bīrusalē vicina et

odiosa erat bīthib⁹. **s**.

populis illī tērē: Et

ideo popul⁹ iudaicus

non audebat ibi babu-

tare. P̄ticipes t op-

timates obtulerunt se

sponte: q̄ habitaret in

hierusalē: in medio po-

puli: sed plēbs noluit

habitare: et ideo lē-

runt sortē: t diuiserūt

populū i decem par-

tes: t vna p̄s sup quā

sors ceciderat habita-

ret i hierusalē: t ita fa-

ctū fuit. Et hoc est q̄d

dicis hic absq̄ sorte:

qua sponte obtulerūt

se. **t** Una partē

de dece: id est dea-

mū caput. **s** In ci-

uitatibus: alij. t

Benedixit t̄. Blo.

Sublime vitā electo-

rum quā imitando se

qui nō possumus: con-

gaudēdo t venerādo

vīaz facere debem⁹. v

Brouicie: iudee. t

In ciuitati: iuda;

extra hierlin. **v**

rael: id est torus po-

pulus. Blo. **v** Isrē

ostēdit: q̄ vīuer-

sus israel: id est decen-

trib⁹ i vrbib⁹ suis ha-

bitabant: in quib⁹ etiā

sacerdotes t leuiti de-

cretā sibi ex lege por-

tionem tenebant. De

tribu autē iuda t ben-

jamin: t leuiti

ciuitate: t vīculos alij

blo. **v** Eapo. La. XII

I sunt autē

sacerdoti.

Bo. **v** Eapo.

P̄ticipes iudee

tū vna cōfrib⁹ fuit:

id est amīca: sacer-

doti: qui cō cōfrib⁹

te bīthib⁹ iudee

captiuū: adūq̄ t

ītēcīci p̄ticipatū

ītēcīci sacerdotū: vī-

ītēc

erat hierlm. **a** Sup ciuita secud: post iobel. **b** Princes patru: qz sacerdotes erat: no sic vocat eos. **c** Princeps ad laudandu: i. pnceps cator. **d** Idithu: qz erat alius cator. **d** In ciuitate sancta: id est hierlm. **e** In ophel: et siaba et gaspha: ciuitates. **f** Epis: qz erant pn capaliores in leuitas. **g** Preceptu ap pe regis: dauid scz: qz instituit eos i vicib: suis. i. Paral. xxiiij: Tel arraxris: qui p eis pceptum dederat pfect: suis trs flum. **h** Ordo: supple erat. **i** In manu regi/ araterris scz. Late em potestatis erat: qz ha bebat a rege potestate faciendi qz volebat. **j** In manu regi/ araterris scz. Late em potestatis erat: qz ha bebat a rege potestate faciendi qz volebat. **k** In domib: id est familiq. **l** In cariatharbe: nome est ciuitatis: et oia que sequit: vsq ad fine ca. **m** In filiabug. i. in viculis. **n** In artifici: qz ibi habi tabat artifices. **o** Et de leuitis r. glo. Significat qz possesiōe filioz iuda et beniamin/ leuite: sorē tuē decretū leg accepēt: **p** Mortioes: id ē ciuitates: et viculos ali qz. **q** Expo. La. XII

D sunt autē sacerdotes. glo. Bede. Hic pncipes sacerdotū vna cuz frīb: suis: id est minorib: sacerdotib: et leuitis: descri bunt: qui cū coroba bel et tesi filio isedech de babylonica captivitate ascenderūt: quib: explicat: adiungunt et illiq ex tūc i pncipatu sacerdotū sibim in vnic: vsq ad initium re gni macedonū succes sert. Sequit em: Jo sue genuit ioachim r. sedda do qz his vltimis ponit: scribit ioseph: i tpe magni ale pndri pncipē fuisse sa/

saphatiē / filij malaleel. Be filijs phares: hismaasia / fili baruch / filius colaça / filius aqia / filius adaia / fili ioarib / filius çachariē / fili silonitis. Omnes filij phares qui ha bitauerūt in hierusalē: qua dringenti sexagintaouē / vi ri fortes. Hi sunt autem filij beniamun: Sellū / filius mo sollā / filius ioed / filius pha daia / filius coloia / filius ma sia / filius ethel / filius asaia: Et post eū gabbai / sellai / nō gentivigintiocto: Et iobel filius cechri h̄positus eorum: et iudas filius lennua sup ciuitate secudus. Et de sacer dotibus: idaia / filius ioarib / iachin: saraia / fili helchia / filius mesollā / fili sadochi / fili meraioth / filius abitobi / pncipes domus dei / et fra tres eoꝝ / facientes opera tem pli / octingēti vigintiduo. Et adaia / fili ieroam / fili phe leia / filius amsi / filius çacha riē / filius phessur / filius mel chie: et fratres eius / pncipes patru: ducenti quadraginta duo. Et amasai / fili acrivel / filius aq: / fili mosollamoth / filius emmer / et fratres corū / potentes nimis / centū virgin iocoto: et h̄positus eorū cab dibel filius potentiu. Et de leuitis: sebenia / filius asob / filius acharicā / filius asabia / filius bonni: et sabathai / et iocabeth / super opera que erat forinsecus in domo dei / a principib: leuitarū. Et mat hania / fili micha / filius çeb dei / filius asaph / pnceps ad laudandū / et cōfitendum in oratione: et bechetia secud / de fratrib: eius: et abda fili samua / filius galal / fili idib: thūn. Dēs leuite in ciuitate sancta / duceti octogintaquat tuor. Et ianitores: accob / tel mon / et fratres eoꝝ q custodi ebant ostia / centū septuaginta duo. Et reliq ex isrl sacerdotes et leuite in vniuersis ci uitatib: iuda / vnuſqſqz i pos sessioe sua: et nathinei q ha bitabant in ophel / et siaba et gaspha / de nathineis: et épi scopis leuitaz in hierlm: aq: fili baani / fili asabie / fili ma thanie / fili michē. De filijs asaph / cantores in misterio s dom⁹ dei. Preceptu quippe regis sup eos erat / et ordo in cantorib: p dies singulos: et phathaia fili meseçebel / filijs çara / filij iuda / in manu regis / iux omne verbū ppli: et in dōmib: p oēs regiōes co rū. De filijs iuda hitauerūt in cariatharbe / et i filiab: ei: / et in dibon / et i filiab: ei: / et in capseel / et i viculis ei: / et in ie sue: / et i molada: / et i bethphä leth: / et i asersual: / et i bersabee / et i filiab: ei: / et in sicelech: / et i monochona / et i filiab: ei: / et i remon: / et i sara: / et i ierimuth: / conoa: / adollā / et i villis eap: lachis / et i regiōib: ei: / azechha et i filiab: eius: / Et māserūt i bersabee vsq ad vallē ben nō. Filij autē bēiamī / ageba / mechmas / et haia / et bethel / et filiab: ei: / anathot / nob / ana nia / asor / rama / gethaim / a did / seboi / nebal / helaloth: / et ona vallē artificū: / et de leuiti pōtiōes iuda / et beniamin. **q** Sunt autē **La. XII.**

H sacerdotes et leuite: q ascēderūt cū coroba bel filio salathiel / et iōsue: saraia / bieremias / esdras / amaria / melluch / atth / sechenias / reū / merimuth / addo / genthon / abia / miamin / madia / belga / semia et ioarib: idaia / sellum / amoch / elcheia / adaia. **i** Isti pncipes sacerdotū / et frātres eoꝝ in dieb: io sue. Porro leuite: iōsue / bennui / cedmihel / sara bia / iuda / mathanias: sup hymnos / ipi / et frēs eoꝝ / et becbezia / atq ethāni / et frēs eoꝝ / vnuſqſqz i officio suo. Josue autē genuit ioachim: et ioachim ge nūt eliasib: et eliasib genuit ioiada: et ioiada ge nūt ionathan: et ionathan genūt iedda. In die bus autē ioachim erant sacerdotes et pncipes familiarū / saraie / marie / bieremie / ananie / esdre / mosollam / amarie / iohannā / milico / ionathan / se benie / ioseph / arā / edna / maraioth / elci / addaie / çachariē / genthon / mosollā / abiē / çecheri / muamin et moadie / felthi / belge / samimua / semeie / ionathā / i oarib / mathanai / iadaie / aq: / sellaie / celiae / moche ber / elcie / asebie / idaie / iathanabel. Leuite in diebus eliasib et ioiada / et ionan / et ieddoa / scripti pncipes familiarū / et sacerdotes in regno da rī pēr se. Filij leui pncipes familiarū / scripti in librō verborum dierum: et vsq ad dies ionathan

Libri Neemie als Esdre secundi

exiij. a **Filij eli-**
 asib; id est nepotis.
 b **Ad receptum da-**
 uid. i. Paral. xxiiij.
 c **Obseruarent:**
 quilibet i vice sua. Ja-
 nitores enim erant:
 d **Vestibulorum;** id est
 porticu. e **In de-**
 dicatione aut muri
 et. Glo. Bede. Ja-
 dudu edificata erat ci-
 vitas: sed non decebat
 eam dedicari prius q habi-
 torib aggrega-
 tis/ministri templi ido-
 nei/et portis ac vesti-
 bulis custodes depu-
 tati essent. f **Pietu-**
 phati: civitas fuit.
 g **Balgal;** nomen
 loci. h **Edificaque-**
 runt: villas. i **Et**
 mundati sunt. Glo.
 Bede. Iust oino or-
 do: vt doctores q po-
 puli mundare deside-
 rant: pūs mundent: ca-
 stigant corpus: et subi-
 ciant seruituti: ne for-
 te alijs pdcates ipsi
 reprobri inueniant. k
Choros. Sacerdo-
 tes et leuiti et cantores
 cu musicis instrumen-
 tis psallentes incede-
 bat p muruz: et esdras
 pcedebat: neemias vo-
 r optimates cu eo su-
 per altera parte muri
 incedebant psallentes:
 reliqua populi multi-
 tudo sequebat eos su-
 per terram: et duce-
 bat ita choros: Quos
 autem magnos dicit
 choros: quoru vnu
 fuit multitudinis: alter
 esdre et neemias. l
Post eos; id est post
 pncipes. m **In va-**
 sis; id est in instrume-
 tis. n **Cotra eos:**
 no ptarrietate animi
 sed occurru. o **Asce-**
 derunt: filij sacerdo-
 tu. p **In gradib**
 id est post gradus. q
Civitatis; arcis sion.
 r **Chorus secundus.**
 Chorus secundus hic
 dicit: aut chor esdre/
 aut chorus neemias.
 Esdras enim habebat
 chorum suu: quem pce-
 debat: et nemias suu.
 Et tamē isti duo cho-
 ri supius p uno com-
 putant: eodez: vbi di-
 cit: Statui duos ma-
 murū/et sup turrim furnoru/et
 vsq ad murū latissimū/et
 sup portā ephrai/et sup por-
 tā antiquā/et sup portā pisci-
 um/et turri ananehel/et turri
 emath/et vsq ad portā gregl:
 Et stetit in porta custodie:
 Steteruntq duo chori lau-
 dantiū/ī domo dei: et ego/et
 dimidia ps magistratu me-
 v cu: et sacerdotes elachim/
 maasia/minami/michea/eli-
 oenai/cacharia/anania: in
 tubis/et maasia/et semeia/et
 eleazar/et aqi/et iohannam/et
 melchia/et elan/et ecer: Et cla-
 re cecinerūt catores: et iera-
 ia ppositus. Et imolauerūt i
 die illa victimas magnas: et
 letati sunt. Deus enim letifica-
 uerat eos leticia magna. Sz
 et uxores eoru/et liberi gauisi
 sunt: et audita est leticia illa
 hierusalē procul. Recensue-
 runt qz in die illa viros sup
 gacophylacia thesauri/ad li-
 bamina/et ad primitias/et ad
 decimas: vt introferrent pēr
 eos pncipes civitatis in de-
 core/ gratiarū actioes/ sacer-
 dotes et leuitas: qz letificat
 est iuda in sacerdotib et leui-
 tis astantibus. Et custodie-
 runt obseruationē dei sui/ et
 obseruationē expiationis/ et
 cantores/ et ianitores/ iuxta
 pceptū dauid et salomonis
 filij eius: qz in diebus dauid
 et asaph/ ab exordio erat pnci-
 pices constituti cantorū in
 carmine laudantiū/ et cōfite-
 tiū deo. Et ois israel in die-
 bus corobabel/ et in diebus
 neemias dābat ptes canto-
 ribus et ianitoribus per dies
 singulos: et sanctificabat le-
 uitas: et leuite sanctificabat
 filios garon. Ca. XIII.
 f **T** A die autē illo lecti ē
 in volumie moysi au-
 diente populo: Et in-
 suentū est scriptū ī eo/qz
 debeant introire ammonites et moabites in ecde-
 siam dei vsq in eternū/ eo qz
 occurrerint filij
 israel cum pane et aqua/ et conduxerūt aduersus
 eos balaam ad maledicēdū eis: et conuerit deus
 noster maledictionem in benedictionē. Factum
 est autem cum audissent legem/ sepauerunt omnē

lectio divina phibe-
mur: cōtinuo etiā q̄c/
quid vici soiidantis
in nobis cōprehendi-
mus: ab actioē nostra
et conscientia repella-
mus.

a **H**oc faciendo. b **E**liasib:
fillio iacobini. c **P**ro-
ximus: id est affinis
vel amicus d **T**o-
bie. ppter que fecit
eliasib aliquid qd nul-
la rōne debuit facere:
vt innuit illa Glo. se-
ques: In omnibz tē.

e **R**eponentes: vi-
ri sc̄ statuti ad hoc.

f **I**n omnibz aut̄
bis tē. Glo. Bede.
Pec sentētia q̄ se dicit
neemias in hieroslm nō
fuisse: non ad ea q̄ sup
bucos narrauerat: s̄

t̄m ad p̄sentem locum
ptinere videt. Supio-

ra em̄ cū ciuitas edifi-
cata et dedicata est: ge-

sta vel dicta vident/
quādo adhuc neemias
hieroslymis mo-

raba: Quibz strenue
cōplenis redijt ad re-
gē: quo absente fecit

sibi eliasib gacophyla
ciū in quo reponerent

ea que vel in ministe-
riū domus dñi vel in

vīsus ministrop neces-
saria erat. q̄ etiā que-
dā illicita i gacophyl-

acio in domo dñi po-
nere non timuit: q̄ re-
versus neemias mor-

exturbavit. s **T**ele-
m: id ē redij. b **A**d
regē: artaxerrem.

i **D**ierum: meorū.
k **D**alii: sc̄ qd se-
cerat in absentia mea.

Absentia em̄ plati se-
pe est occasio magni-
mali. Absente moyse
fecerū filii israel sibi

vitali cōfariſlē: Ero.

xix. a. l **T**obie.
Glo. Qui sup̄ dicit̄ est
huāmonites inimic̄
pli dei. Un male egit
eliasib q̄ huic tametsi

.l. quis pp̄inquo sibi
i vestibulo dom̄ dñi
thesaurū fec̄ in q̄ vasa

et posuit: eiec̄ vasis
domus dei: et ceteris
que poscebat vīsus mi-
nistri. Quē em̄ p̄ci-
patio iusticie cum ini-
quitate: Quis cōsen-
sus templo dei cū ido-

a alienigenā ab israel: Et sup̄
b Erat eliasib sacerdos: qui
fuerat positus i gaçophyla-
ciū dom̄ dei nostri: et p̄: d̄ri-
m̄ tōbie. Fecit ergo sibi ga-
çophylaciū grāde: et ibi erāt

ante eum réponentes mune-
ra: et thus: et vasa: et decimam
frumenti vīni et olei: partes le-
uitarū et cantorū et ianitorū

et p̄mitias sacerdotales. In
f omnibz autem his non fui in
hierusalem: quia anno trice-
simosecūdo artaxerxis regis

g babylonis vēni ad regē: Et
i in fine diērū rogaui regē: et
veni in hierusalem: et intelli-
xi mālū quod fecerat eliasib tō-
bie: vt faceret ei thesaurū in

vestibulis dom̄ dei: et mālū
mūbi vīsum ē valde: Et pro-
ieci vasa domus tōbie foras

de gaçophylacio: h̄cepīqz et
emūdauerūt gaçophylaciū:

Et retuli ibi vasa dom̄ dei:
sacrificiū et thus: Et cognoui

q̄m p̄tes leuitarū nō fuissent
dātē: et fugisset vīusquisqz

in regionē suam: de leuitis et
cantoribus: et de his qui mi-
nistrabant: et egi causam ad-
uersus magistratus: et dixi:

q̄ Quare dereliquim̄ domū
dei: Et cōgregauī eos: et feci

stare in stationibus suis. Et
omnis iuda apporabat de-
cūmā frumenti: vīni et olei in

hōrrea. Et cōstituimus sup
horrea selemiā sacerdote:
et sadoch scribā: et phadaiām
de leuitis: et iuxta eos anan-

filium cāchur: filiuz matha-
mē: quoniā fideles compre-
bati sunt: et ip̄sis credit̄ sūt

partes fratru suorum. Q̄dē-
mēto mei deus meus p̄ hoc:

r nō deleas miseratiōes me-
q̄s q̄s feci in dōmo dei mei:
et i cerimonīis eius. In die-
bus illis vidi in iuda calcan-

tes torcularia i sabbato: por-
tantes aceruos: et onerantes

sup̄ asinos vīnu et vīas: et fi-
cus: et omne onus: et inferen-
tes i hierusalem in die sabbati.

Et cōtestatus sum eos: vt in
die qua vendere liceret: vē-
derent: Et tyrij habitaue-

b runt in ea: inferentes pisces
et omnia vēnalia: et vēnde-
bant in sabbatis filijs iuda et
hierusalem. Et obiurgauī opti-
mates iuda: et dixi eis: Quē
est hēc res mala quā vos fa-
citis: et p̄phanatis diem sab-
bati: Nūquid non hēc fece-
runt patres nostri: et adduxit

deus noster super nos omne
mālū hoc: et sup̄ ciuitatē hāc:
Et vos additis iracūdiā sup̄

israel: violādo sabbatū. Fa-
ctum est itaqz cū quicuissent
porte hierusalē die sabbati

dixi: et clauerunt ianuas: et
h̄cepī vt non aperirent eas

f vīsqz post sabbatū. Et dē pu-
s̄c̄ris meis cōstitui sup̄ por-
tas: vt nullus inferret onus i

die sabbati. Et manserūt ne-
gociatores: et vendētes vni-
uersa vēnalia: foris hieroslm:

semel et bis: et cōtestatus sum
eos: et dixi eis: Quare mane-
tis ex aduerso muri: Si secū-

do hoc feceritis: manū mittā
i vos. Itaqz ex tempore illo
non venerūt in sabbato. Di-

b xi q̄ leuitis: vt mādāren̄t et
venirēt ad custodiēdas por-

tas: et sacrificādā diē sabbati.

Et p̄ hoc ḡ memento mei
dei meus: et parce mihi fini

multitudinē iubationū tua-
rum. Sed et in diebus illis

i vidi iudeos ducentes vpo-
res aq̄oridas: ammonitidas

et moabitidas. Et filii eorum

k ex media pte loq̄bank aq̄oti-
ce: et nesciebant loqui iudai-
ce: et loquebant iuxta linguā

ppli et populi. Et obiurgauī
eos et maledixi: Et cecidi ex

ip̄is viros: et decaluavi eos:
et adiuraui i deo: vt nō daret

filias suas filijs eorū: et non
acciperēt de filiabz eorū filijs

suis et sibimetipsis dicens:
Nūquid nō in huiuscemodi

re peccauit salomon rex isrl:
Et certe in gentibus multis

m̄ non erat rex similis ēi: et dile-
ctus deo suo erat: et posuit

eam deus regem sup̄ omnē
israel: Et ipsum ergo ad pec-
catum duxerunt mālieres

alienigenē. Nunquid et nos
lis: Quē p̄municatio
hereticis et schisma-
tis cū orthodoxis et
pacifis filijs dei:
in **P**roleci. Ita
domin⁹ eiec̄ emētes
et vendētes de templo
Job. ii. c. n **D**ate:
eis. o **F**ugisset:
ob penitū. p **A**d-
uersus magistra-
tus: A quibz exortū
fuit malū. q **Qua-**

re dereliquimus.
Adunat se eis: vt libe-
rius impropet. Et est
sensus: q̄re derelinquis-
fecisti domū dei: eo
et portionē leuitaz nō
reddidisti eis. r **E**os:
id est leuitas. s **S**e-
ci stare: id ē adibui
quilibet in suo miste-
rio. t **O**mnis iu-
da: id est due tribus.

v **I**n horrea: leuita-
ru et sacerdotū. x **E**t
ne deleas misera-
tides: i. nō dumittas
me irremuneratū. y

In domo dei: i. in
templo. z **E**t i ceri-
monijs: obseruādis.

a **I**n diebus illis
zē. Ecce aliud mālū
qd emēdauit neemias
postqz redijt de p̄side
circa finē vītē sue: qd
in absentia eius exor-
tū fuerat. b **I**n ea:
sc̄ in hierusalem c **E**t
hierusalem: i. benia-
mī. d **O**ptimi-
ties: q̄ optimi esse de-
berēt. e **C**iolan-
do sabbatū. Datet
q̄ inter alias causas
vna causa captiuat̄
iudeoz fuit violatio
sabbati. f **D**e pue-
ris: id ē seruētibz. g
Cōstitui: custodes.

h **E**t mādāren̄t.
Blo. Mundari eos a
quotidianō opis offi-
cio necesse ē: q̄ portas

sensuī ab incursu tur-
bulenti cogitationis
custodire cupiunt.

i **I**udi iudeos. Ecce
aliud mālū qd inuenit
neemias post redditum
sui. k **E**t media
pte loq̄bank: id
est cōfundebant duas

linguas in vnam. l

Peccauit salomon
rex. m **R**eg. xi. a m **S**u-
mil: anteqz peccaret
cū alienigenē. n **A**du-

c

B

3. Reg. II. 20

Heres. Eccl. xlvij. c
Salomon impavit in
dieb^o pacis: cui subie-
cit deus omnes gen-
tes: ut conderet in no-
mine suo domū: et pa-
raret sanctitatē i sem-
piteriū: quēadmodū
eruditus est in iuuen-
ture sua: et implet⁹ est
quasi flumen sapien-
tia. Et postea sequit:
Inclinasti femora tua
mulierib^o: potestatem
habuisti in corpe tuo:
dedisti maculā in glo-
ria tua. a **P**reua-
ricem⁹: id eit ḥ legē
dñi faciam⁹: q̄ phibet
b **D**eūs. vij. b **S**a-
cerdotis magni:
vnius. s. cui⁹ nomē ta-
cet. c **Q**uem: sez
3. 5.d. inobedientes faciemus omne
malū grande hoc: vt p̄uari-
cem⁹ in deo nostro: et duca-
m⁹ vxores pegrinas: De fi-
lijs autem ioiada fili⁹ eliasib
sacerdotis magni gener erat
sanaballath horonitis: quez
fugauit a me. Recordare do-
mine deus meus aduersum
eos qui polluit sacerdotiū/
iusq̄ sacerdotale et leuiticū.
Igit mūdaui eos ab omib^o
alienigēis: et cōstitui ordines
sacerdotum et leuitar̄ vñū
quez in ministerio suo: et in
oblatione lignorū in tempo-
ribus p̄stitutis: et in p̄mitijs.
Memento mei deus meus
in bonū: Amen.

Arito talis p̄ditor et de-
dicator ciuitatis post
multos deuotissimis labo-
res memorie se crea-
toris et largitoris omnium
bonorum commendat.

**Explicit Postilla
sup libri Meemie als
Esdræ secundū.**

israel: ut sanctificaret se domino in positioe sancte arce domini in domo quam edificauit salomon filius dauid rex. Non erit nobis tollere super humeros eam. Et nunc deseruite domino nostro: et curam agite gentis illius: israel ex parte finium pagos et tribus vestras: finis scripturarum dauid regis israel: et finis magnificientia salomonis filii eius: omnes in templo: et finis particulare principatus paternae vestrae eorum qui stant in conspectu fratrum filiorum israel. Immolate pascha et sacrificia parate fratribus vestris: et facite finis receptum domini quod datum est moysi. Et donauit ioseph in plebem quem inuenta est ouium agnorum et hedorum et caprarum triginta milia: vitulos tria milia. Hec de regalibus data sunt finis permissione populo: et sacerdotibus in pascha oves numero duo milia: ac vituli centum: Et iechonias et semorias et nathanahel fratres: et asabias et oziel et coraba in phase oves quingentia milia: vitulos quingentos. Et cum hec fierent eleganter steterunt sacerdotes et leuites habentes acyma per tribus: Et finis partes principatus paterni in conspectu populi offerebant domino finis ea quem in libro moysi scripta sunt: Et assauerunt phase igni: put oportebat: et hostias coxerunt in emolis et in ollis cum beniuolentia. Et attulerunt omnibus

q̄ erāt ex plēbe: t̄ post hęc parauerūt sibi et sacerdo-
tibus. Sacerdotes enim offerebant adipes et vlos
dum finita esset hora: t̄ leuite parauerūt sibi et fra-
trib⁹ suis filijs aaron. Et sacri cātores filij asaph
erant per ordinē s̄m p̄ceptum dauid: et asaph: et
cācharias et ieddimus qui erat a rege: t̄ ostiari p
iungulas ianuas: ita vt non quaricaret vniuersit̄ suam. Fratres c̄m eorum parauerūt illis. Et co-
summata sūt que p̄tinebant ad sacrificiū domini.
In die illa egerunt phase: t̄ offerebāt hostias sup
domini sacrificiū s̄m p̄ceptū regis iosie. Et ege-
runt filij israel qui inueniti sūt in tempore illo pha-
se: t̄ diez festū acymoꝝ p̄ dies sept̄. Et nō est cele-
bratū phase tale i israel / a tēporib⁹ samuel pphe-
te: Et om̄es reges israel nō celebrauerūt tale pa-
scha / quale egit iosias et sacerdotes et leuite et iu-
dei / et om̄nis israel / qui inueniti sunt in commo-
tione hierosolymis. Octauodecimo anno regnā-
te iosia celebratū est phase. Et directa sunt opera
iosie in cōspectu domini sui in corde pleno metu-
entia: t̄ que circa illū quidē cōscripta sūt in pristi-
nis temporib⁹ de eis qui peccauerūt / quicq; irrel-
giosi fuerūt in dominū p̄ om̄ni gente: t̄ q̄ nō que-
sierūt verba dñi sup israel. Et post omnē actū h̄ic
iosie / ascendit pharao rex egypti / veniens i char-
chamis ab itinere super euphraten: t̄ exiit illi ob-
uiam iosias. Et misit rex egypti ad ioram / dicēs:
Quid mihi et tibi est rex iudee? Non sum missus a
domino / vt pugnē contra te. Sup euphratē enim
est bellū meū. Festinās descendō. Et nō est reuer-
sus iosias sup currū: sed expugnare euꝝ conabat:
nō attēdens verbū pphete ex ore dñi: sed consti-
tuit ad eum bellū in campo mageddo. Et descen-
derūt p̄ncipes ad ioram regē. Et dicit rex pueris
suis: Amouete me a p̄lio: infirmatus c̄m sum val-
de. Et statim amouerūt eum pueri ipsius de acie.
Et ascendit sup currū secūdariū suū: et pueniens
hierosolymā / vita functus est: t̄ sepult⁹ est in pa-
terno sepulchro. Et in tota iudea lugebat ioram:
Et qui p̄sidebāt / cū vroxib⁹ lamētabant eū vlos
in hunc diē. Et datū est hoc fieri semp in om̄ne ge-
nus israel. Hęc autē p̄scripta sunt in libro histo-
riarū regū iudee: t̄ singula gesta actus iosie et eius
gloria: et intellect⁹ eius i legē domini: queq; gesta
sunt ab eo: t̄ q̄ nō scripta sunt in libro regū israel et
iudee. Et assumētes qui erant ex gēte / iechonīa / fi-
liū iosie: cōstituerūt regē p̄ ioram patre suo / cū esset
annoꝝ trintatruꝝ: et regnauit super israel mēsib⁹
trib⁹. Et amouit eū rex egypti ne regnaret i hiero-
solymis: t̄ multctauit gentē / argēti talēta centū / et
auri talētū vnuꝝ. Et cōstituit rex egypti ioakim fra-
trē ip̄i / regē iudee et hierlm: Et alligauit magis-
tus ioakim et carachele fratrē suū / apphendēs re-
duxit i egyptū. Annoꝝ erat ioakim viginiq; q̄
cū regnare cepisset in terra iuda et hierusalē: Et se-
cit malū in conspectu domini. Post hunc autem
ascendit nabuchodonosor rex babylonis / et alli-
gans eum / ereo vinculo / pdixit in babyloniam: